

TOUKOKUU 2018

2

TEEMA
KANTTORIPÄIVÄT

CRUX

KIRKON AKATEEMISET AKI R.Y

SEURAKUNTA Yleisö, asiakaskunta vai yhteisö?

- ▶ Muusikon terveys
- ▶ Virret kuuluvat myös vauvoille

VERKOSSA
AKIn jäsentutkimuksen tulokset

A woman with long brown hair, wearing a grey long-sleeved shirt and light blue trousers, is sitting in a lush green field. She is leaning against the thick, textured trunk of a large tree on the right side of the frame. The background is a soft-focus landscape of green trees and a bright sky. The overall mood is peaceful and contemplative.

Kirkko tämä olkoon puu,
nyt torin keskelle se nouskoon.
Pesän linnuille se suokoon,
ohikulkijoille suojan.”

Virsi 949

Katse tulevaisuuteen

Vapun jälkeisenä päivänä AKI-yhteisö kokoontui uuden valtuustokauden ensimmäiseen kokoukseen. Koolla olivat vastavalitut valtuutetut niin Pappisliiton kuin Kanttori-urkuliiton puolelta, Teologiliiton ja muidenkin perusliittojen hallitukset sekä toimiston työntekijät. Mukana oli paljon uusia vaikuttajia ja toki myös vanhoja konkareita.

Runsas kokousaineisto sisälsi AKIn tulevaisuusasiakirjaluonnoksen. Sen on tarkoitus ohjata AKI-yhteisön tavoitteenasettelua sekä suunnittelua vuosina 2019-22. Vaikka asiakirja hyväksytään vasta syksyllä, uusi valtuusto pääsi kuitenkin jo lausumaan näkemyksensä siihen, mitä tulevaisuustyöryhmä ja hallitus ovat tähän mennessä työstäneet.

Luonnoksessa tulevaisuusasiakirjan ydin on tiivistetty muutamaa kuvaan ja taulukoon, jotka sisältävät AKIn toiminta-ajatuksen ja arvot sekä AKI-yhteisön työnjaon. Koko toiminnan tarkoituksena on rakentaa hyvää työelämää edistämällä jäsenten mahdollisuuksia toimeentuloon, hyvinvointiin ja ammatilliseen kehittymiseen. AKI on jatkossakin ammatillinen, avoin, oikeudenmukainen ja vastuullinen.

Kaiken toiminnan keskiössä on tyytyväinen jäsen. Tähän tavoitteeseen pyritään ja päästään huolehtimalla tasapainoisesta taloudesta ja organisaation osaamisesta, vaikuttamalla tuloksellisesti ja tarjoamalla hyödyllisiä palveluja. Kaikkea tekemistä arvioidaan, analysoidaan ja

kehitetään toimintaympäristön mahdollisuudet ja uhat tunnistuen. Kun tulevaisuudenkuvat tiivistetään muutamiin iskusanoihin, on tärkeää, että ne todella kuvaavat sitä, mitä haluamme. Siksi tulevaisuuden kuvaa ja strategiaa on syytä työstää yhdessä, laajalla joukolla.

Yhä uudestaan on tärkeää kysyä, miten me liittona ja sen edustajina hoidamme tehtäväämme kirkon ydintehtävissä olevien mutta myös yhteiskunnan mitä moninaisimmissa tehtävissä työskentelevien jäsentemme edunvalvojana. Millainen valmius meillä on toimintaympäristön muuttuessa uudistua ja vas-

tata eteen tuleviin ehkä vielä vaikeasti ennakoitaviinkin haasteisiin? Myös se, miten onnistumme tämän kaiken sanoittamaan, vaikuttaa toimintamme uskottavuuteen ja vaikuttavuuteen.

Yksi muuttuvan toimintaympäristön huomioon ottamisen seuraus on vuosi sitten perustettu Suomen teologiliitto, joka on suunnattu erityisesti niille teologeille, jotka

toimivat muualla kuin kirkollisissa tai koulutuksellisissa tehtävissä. Jäsenliittojen yhdenvertaisuuden vuoksi AKIn keväntalvusto päätti järjestää ensi syksynä valtuuston täydennysvaalin Teologiliiton osalta.

Samoin valtuusto päätti asettaa vaalivaliokunnan valmistelevaan syysvaltuuston henkilövalintoja. Syksyllä edessä on sekä AKIn että jäsenliittojen hallitusten puheenjohtajien valinnat, mikä merkitsee ainakin Pappisliiton ja AKIn puheenjohtajan vaihtumista. **X**

AKIn
toiminnan
tarkoituksena
on rakentaa
hyvää
työelämää.

Kirkon olemus avautuu musiikkina. Musiikkia ei ainoastaan kuulla vaan se myös tunnetaan.

20

TEEMA

ANNA SEN SOIDA! - KANTTORIPÄIVÄT

Mikä on kirkko ja miksi se soi, kysyttiin kanttoripäivillä

10 VINKKIÄ ÄÄNEN KUNNOSSAPITÄMISEEN

LESS IS MORE!

Kuoroklassikoiden sovittaminen
Kuoro kaikille -ryhmälle

MUUSIKON TERVEYS

Muusikkojen terveysongelmia on opittu hoitamaan paremmin

MITÄ ON HOIVAMUSIIKKI

ja mikä sen paikka on seurakuntatyössä?

SEURAKUNTA – YLEISÖ, ASIAKASKUNTA VAI YHTEISÖ?

20

24

26

30

32

36

ARTIKKELI

KUKA OLI SELIM ESKELIN

jonka nimeä kantava säätiö on jakanut apurahoja vuodesta 1974 lähtien?

SELIM ESKELININ SÄÄTIÖN VAIHEITA

GOSPELIA KAIKILLE

Mass Choir -kuorossa kuka tahansa pääsee laulamaan gospelia

VIRRET KUULUVAT MYÖS VAUVOILLE

Kuinka virsiperintöä välitetään tuleville sukupolville?

SAARNAT KUTSUMUKSEN KUVAAJINA

Tutkimus: Kutsumus vie luterilaisen teologian ytimeen

38

40

44

48

54

KIRJOITUSSARJA

Ajankohtaista edunvalvonnassa 6

Hullunkuriset perheet 47

VAKIOT

Pääkirjoitus 3

Päätoimittajalta 12

Kuusanmäki 15

Akipedia 17

Puheenjohtajalta 18

Opiskelijavinkkelit 35

Työntekijän näkökulma 53

Eläkeläisen mietteitä 57

AJANKOHTAISTA

AKIn täydennysvaalit :
Ohjeet ehdokkaiden
asettamiseksi 10

Pappisliiton opintomatkat
vuonna 2019 13

Papiston päivät 14

Vastine kolumniin 43

JULKAISIJA

Kirkon akateemiset AKI ry.
Rautatiealaisenkatu 6, 00520 Helsinki

PÄÄTOIMITTAJA Merja Laaksamo
Puh. (09) 4270 1506
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSIHTTEERI Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515,
heli.meinola@akiliitot.fi

TOIMITUSKUNTA

Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Paivi Helén, kappalainen
Kaisa Iso-Herttua, oppilaitospastori
Henri Järvinen, yliopistopappi
Sara Järvinen, teologian ylioppilas
Jani Lamberg, kappalainen
Anna Pulli, kanttori
Ismo Savimäki, kanttori
Ari Stenman, kanttori

OSOITTEENMUUTOKSET

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 4270 1503
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515
heli.meinola@akiliitot.fi

TOTEUTUS JA ULKOASU

Otavamedia OMA
Maistraatinportti 1, 00015 Otavamedia

ILMOITUSHINNAT

Koko	
2/1 s.	380 mm x 255 mm 1 790,- euroa
1/1 s.	190 mm x 255 mm 1 020,- euroa
1/2 s.	155 mm x 114 mm 73 mm x 228 mm 560,- euroa
1/4 s.	101 mm x 118 mm 330,- euroa
1/8 s.	101 mm x 55 mm 200,- euroa
takasivu	190 mm x 230 mm 1 200,- euroa

ISSN 0783-0122

PAINOPAikka

Forssaprint

SYRJINTÄ TYÖELÄMÄSSÄ

Viranhaussa tulee valituksi henkilö, joka on vähemmän ansioitunut kuin toiseksi tai kolmanneksi tullut. Työvuorojen jaossa juhlapyhät kasautuvat aina samoille henkilöille ja vapaita viikonloppuja on toisilla enemmän kuin toisilla. Työntekijä irtisanotaan sen tähden, että hän hyödyntää lakisääteisiä perhevapaita. Syrjintä loukkaa oikeudentuntoa ja asettaa ihmiset keskenään eriarvoiseen asemaan. Mutta mitä syrjinnällä oikeastaan tarkoitetaan?

JUSSI JUNNI

AKIN TOIMINNANJOHTAJA

Käsitykset siitä, mitä syrjintä on, vaihtelevat yksilön mukaan. Arkikielessä syrjinnällä voidaan tarkoittaa monta eri-

laista asiaa. Laissa on kuitenkin pyritty mahdollisimman täsmälliseen määritelmään. Syrjinnästä on säännöksiä rikoslaissa, tasa-arvolaissa ja yhdenvertaisuuslaissa. Erityisesti syrjintää on säännelty työelämää koskevassa lainsäädännössä.

Kaikki ikävältä tuntuva kohtelu ei ole syrjintää. Joskus tosiasiallisesti syrjivä toiminta taas ei jostakusta tunnu syrjinnältä. Sen takia subjektiivinen tunnetila ei ole peruste, jolla syrjintää arvioidaan, vaan syrjinnän kriteerit on laissa määritetty objektiivisesti eli niin,

että syrjintä on ulkopuolisen arvioitavissa.

Syrjinnän määrittely lainsäädännössä

Rikoslaissa syrjinnällä tarkoitetaan sitä, että jotakuta ei ilman hyväksyttävää syytä palvelu yleisesti noudatettavilla ehdoilla tai päästetä osallistumaan tilaisuuteen taikka hänet asetetaan ilmeisen eriarvoiseen tai muita olennaisesti huonompaan asemaan rodun, kansallisen tai etnisen alkuperän, ihonvärin, kielen, sukupuolen, iän, perhesuhteiden, sukupuolisen suuntautumisen, perimän, vammaisuuden tai terveydentilan taikka uskonnon, yhteiskunnallisen mielipiteen, poliittisen tai ammatillisen toiminnan tai muun

näihin rinnastettavan seikan perusteella. Rangaistus syrjinnästä on sakko tai enintään kuusi kuukautta vankeutta.

Erikseen rikoslaissa erotetaan *työsyrjintä*, jolla tarkoitetaan sitä, että työnantaja tai tämän edustaja vastaavista syistä asettaa työhön valittaessa työnhakijan tai palvelussuhteen aikana työntekijän ilman hyväksyttävää syytä epäedulliseen asemaan. Myös työsyryjinnästä on rangaistuksena sakko tai enintään kuusi kuukautta vankeutta. Jos työsyryjinnässä käytetään hyväksi työnhakijan tai työntekijän taloudellista tai muuta ahdinkoa, riippuvaista asemaa, ymmärtämättömyyttä, ajattelemattomuutta tai tietämättömyyttä, voidaan *kiskon-*

nantapaisesta työsyrynnästä tuomita sakko tai vankeutta enintään kaksi vuotta.

Tasa-arvolaissa on erikseen säännöksiä sukupuolten välisestä syrjinnästä. Kiellettyä on sekä välillinen että välitön syrjintä. *Välittömällä syrjinnällä* tarkoitetaan tasa-arvolaissa naisten ja miesten asettamista eri asemaan sukupuolen perusteella, eri asemaan asettamista raskaudesta ja synnytyksestä johtuvasta syystä sekä eri asemaan asettamista sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella. *Välillistä syrjintää* puolestaan on eri asemaan asettaminen sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun liittyvän neutraalilta vaikuttavan säännöksen, perusteen tai käytännön nojalla, jos menettelystä tosiasiallisesti seuraa epäedulliseen asemaan joutuminen sukupuolen perusteella, sekä eri asemaan asettaminen vanhemmuuden tai perheenhuoltovelvollisuuden perusteella.

Yhdenvertaisuuslaissa on säännelty muuta kuin sukupuoleen perustuvaa syrjintää. Ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Samoin kuin tasa-arvolaissa, myös yhdenvertaisuuslaissa on eroteltu välitön ja välillinen syrjintä.

Syrjintänä tasa-arvolaissa pidetään myös seksuaalista häirintää sekä häirintää sukupuolen perusteella ja yhdenvertaisuuslaissa henkilön ihmisarvoa tarkoituksellisesti

tai tosiasiallisesti loukkaavaa käyttäytymistä, joka liittyy edellä mainittuihin syihin. Näitä kysymyksiä on käsitelty Cruxissa 3/2017.

Tasa-arvolain tai yhdenvertaisuuslain mukaiseen syrjintään syylistynyt voidaan tuomita maksamaan loukatulle hyvitystä. Tavanomaisesti hyvitystä tuomitaan 5 000–10 000 euroa. Hyvitystä tulee hakea käräjäoikeudessa kahden vuoden kuluessa syrjivästä menettelystä, työnhakutilanteissa kuitenkin vuoden kuluessa valintapäätöksen saamisesta tiedoksi.

Työelämässä tapahtuva syrjintä

Työelämässä tapahtuvasta syrjinnästä säädetään tarkemmin tasa-arvolaissa ja yhdenvertaisuuslaissa:

Kaikki
ikävältä
tuntuva
kohtelu ei
ole syrjintää.

Ensimmäkin työnantaja syyllistyy syrjintään, jos hän työhön ottaessaan taikka tehtävään tai koulutukseen valitessaan syrjäyttää henkilön, joka on ansioituneempi kuin valituksi tullut toista sukupuolta oleva henkilö. Poikkeuksena tähän pääsääntöön pidetään sitä, että työnantajan menettely johtuu muusta hyväksyttävästä seikasta kuin sukupuolesta tai jos menettelyyn on työn tai tehtävän laadusta johtuva painava ja hyväksyttävä syy. Tällainen voi olla esimerkiksi nais-työntekijän valitseminen teatterin naisrooliin tai miestyöntekijän valitseminen miespuolisen henkilön henkilökohtaiseksi avustajaksi.

Toiseksi syrjintää on, jos työnantaja työhön ottaessaan, tehtävään tai koulutukseen valitessaan tai palvelussuhteen kestosta tai jatkumisesta taikka palkka- tai muista palvelussuhteen ehtoista päättäessään menettelee siten, että henkilö joutuu raskauden, synnytyksen tai muun sukupuoleen liittyvän syyn perusteella epäedulliseen asemaan.

Kolmanneksi syrjintänä on pidettävä sitä, että työnantaja soveltaa palkka- tai muita palvelussuhteen ehtoja siten, että työntekijä tai työntekijät joutuvat sukupuolen perusteella epäedullisempaan asemaan kuin yksi tai useampi muu työnantajan palveluksessa samassa tai samanarvoisessa työssä oleva työntekijä. Lähtökohtana on siis sama palkka samasta työstä, tai jos palkka perustuu suoritukseen, sama palkka samasta suorituksesta.

Neljänneksi syrjintää on, jos työnantaja johtaa työtä, jakaa työtehtävät tai muutoin järjestää työolot siten, että yksi tai useampi työntekijä

joutuu muihin verrattuna epäedullisempaan asemaan sukupuolensa perusteella. Välillistä syrjintää on esimerkiksi työvuorojen jakaminen eri tavoin riippuen siitä, onko työntekijällä perhettä vai ei.

Viidenneksi syrjintää on myös se, että työnantaja irtisanoo tai purkaa palvelussuhteen työntekijän sukupuolen perusteella. Sama koskee myös lomauttamista tai muuta palvelussuhteen lakkauttamista.

Syrjintänä pidetään myös sitä, että työnantaja ei puutu työyhteisössä vallitsevaan häirintään. Sekä tasa-arvolaki että yhdenvertaisuuslaki edellyttävät työnantajan ryhtyvän toimiin häirinnän poistamiseksi tiedon siitä saatuaan.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslait asettavat käänteisen todistustaan. Jos työnhakija tai työntekijä syyttää työnantajaa syrjinnästä ja vetoaa edellä mainittuihin seikkoihin, on työnantajan asiana osoittaa, että menettely on johtunut muista kuin kielletyistä perusteista.

Milloin erilainen kohtelu ei ole syrjivää

Kaikki erilainen kohtelu ei kuitenkaan ole syrjivää. Erilainen kohtelu on ensinnäkin mahdollista silloin, kun siihen on hyväksyttävä syy. Edellä mainitut tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain luettelemat henkilöön liittyvät syyt eivät kuitenkaan salli syrjintää. Hyväksyttävän syyn erilaiseen kohteluun tulee joko nousta suoraan laista tai sen tulee muutoin edistää ihmisoikeuksia ja lisäksi keinojen tulee olla oikeassa suhteessa tavoitteeseen.

Erilainen kohtelu palvelussuhteessa samoin kuin palvelukseen

otettaessa on oikeutettua, jos kohtelu perustuu työtehtävien laatua ja niiden suorittamista koskeviin todellisiin ja ratkaiseviin vaatimuksiin ja kohtelu on oikeasuhtaista oikeutettuun tavoitteeseen pääsemiseksi. Tällä voidaan tarkoittaa esimerkiksi sitä, että poliittisen puolueen palvelukseen otettaessa työnhakijalta edellytetään puolueen arvomaailmaa. Kirkkolaissa on vastaava säännös konfirmaation ja kirkon jäsenyyden edellyttämisestä kaikissa virkasuhteissa sekä niissä työsuhteissa, jotka liittyvät olennaisesti julistukseen, opetukseen ja palveluun.

Yhdenvertaisuuslaki tuntee lisäksi *positiivisen erityiskohtelun*, jolla tarkoitetaan sellaista oikeasuhteista kohtelua, jonka tarkoituksena on tosiasiallisesti edistää yhdenvertaisuutta tai ehkäistä syrjintää. Myös tasa-arvolaki tuntee mahdollisuuden toteuttaa suunnitellusti erityistoimia tosiasiallisen tasa-arvon edistämiseksi. Näin ollen työnantajan on mahdollista rekrytoinnissa valita yhtä pätevistä hakijoista se, joka edustaa työyhteisössä ali-edustettua sukupuolta, tai se, joka edustaa esimerkiksi jotakin vähemmistöä. Olennaisesti pätevämpää hakijaa ei ole kuitenkaan lupa syrjäyttää.

Positiivisen erityiskohtelun lisäksi työnantajan on tehtävä asianmukaiset ja kulloisessakin tilanteessa tarvittavat kohtuulliset mukautukset, jotta vammaisen henkilö voi saada työtä samoin kuin suoritua työtehtävistä ja edetä työuralla. Syrjintää eivät ole myöskään sellaiset tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain mainitsevat toimenpiteet, joilla tähdätään tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tosiasialliseen edistämiseen.

Kirkollisia oikeusratkaisuja 2000-luvulta

Edellä käydyn yleisen analyysin jälkeen perehdytään lopuksi siihen, millaisia kirkollisilla työpaikoilla tapahtunutta syrjintää koskevia oikeustapauksia on 2000-luvulla ollut. Esimerkkejä löytyy sekä syrjintärikoksista että tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskanteista.

Korkein oikeus on ratkaisussaan 2010:74 katsonut, että papin syrjiminen tämän sukupuolen perus-

Erilainen kohtelu on mahdollista silloin, kun siihen on hyväksyttävä syy.

teella jumalanpalveluksen toimitamisessa on rikoslain 9. luvun 11 §:ssä tarkoitettua syrjintää. Syylliseksi todettu yhdistyksen palveluksessa ollut pastori tuomittiin 20 päiväsakkoon. Oulun kärjäoikeus katsoi asiassa R 14/629, että seurakunnan lapsityön työjärjestelyjä ja työstä maksettavia korvauksia ei ollut toteutettu yhdenvertaisesti, ja samalla todettiin, ettei työyhteisössä ilmenneisiin ongelmiin ollut puututtu riittävän järjestelmällisesti. Pitkään jatkuneena tilanteella oli ollut vaikutusta lastenohjaajan terveydentilaan. Kirkkoherra tuomittiin työturvallisuusrikoksesta, työsyrynnästä ja vammantuottamuksesta 30 päiväsakkoon ja lapsityönohjaaja 40 päiväsakkoon.

Tapauksessa 2001:9 KKO katsoi, että seurakunnalla ei ollut painavaa ja hyväksyttävää syytä asettaa kappalaisen virkaa hakeneen naisen edelle miestä, joka oli työurallaan huomattavasti vähemmän ansioitunut. Tapauksessa 07830/14/2301 Helsingin hallinto-oikeus taas kumosi kirkkoherran välillisen vaalin sillä perusteella, että valituksi oli tullut vähemmän ansioitunut viranhakija. Tapauksessa oli kyse sekä ikäsyrynnästä että syrynnästä sukupuolen perusteella.

Myös hallinto-oikeudet ovat ottaneet kantaa syryntään hakijan kelpoisuuden ja irtisanomisen näkökulmista. Korkein hallinto-oikeus puolestaan katsoi ratkaisussaan 2008:8, että papilta, joka oli ilmoittanut, ettei työskentele naispappien kanssa, ilmeisesti puuttuivat kirkkoherran viran hoitamiseen tarvittavat edellytykset. KHO näin ollen vahvisti sen ratkaisun, jonka tuomio-

kapituli oli valinnut ja josta virkaa hakenut valitti. Tapauksessa 2011:56 KHO puolestaan katsoi, että tasa-arvolain mukaisen velvollisuuksien täyttämättä jättäminen oli peruste viranhaltijan irtisanomiselle, kun viranhaltija kieltäytyi yhteistyöstä naispuolisen papin kanssa. Ratkaisussaan 2009:95 KHO taas katsoi, että naispuolisen papin kanssa työskentelemästä kieltäytyneelle kappalaiselle kurinpitorangastukseksi määrättyä pappisvirasta pidättämistä kolmeksi kuukaudeksi ei ollut syytä muuttaa.

Mitä tehdä, jos tulen syryityksi?

Jos epäilet kokeneesi syryntää, sinun kannattaa olla yhteydessä

Jatka keskustelua Facebookissa!

AKIn toimistoon, josta voit saada neuvontaa tilanteessasi.

Olennaista on kerätä kaikki kirjallinen informaatio, mitä on saatavilla, esimerkiksi työnhakuilmoitus, sähköpostit, työnantajan laatimat muistiot, perustelut ja päätökset. Näiden perusteella tehdään arvio siitä, ovatko syrynnän kriteerit täyttyneet ja mitä tilanteessa tämän johdosta kannattaa tehdä.

Sekä syryntärikosasiat että tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain mukaiset hyvitysasias käsitellään oman kotipaikan kärjäoikeudessa. Mikäli hyvitystä haetaan asiassa, josta viranomaisena on tehnyt hallintopäätöksen, kuten viranhaussa tai julkisyhteisön tekemässä palkkauspäätöksessä, tulee ensin päätökseen hakea muutosta oikaisuvaatimuksella ja tämän jälkeen asianomaisesta hallinto-oikeudesta. Tasa-arvo- tai yhdenvertaisuuskanteen voi samanaikaisesti panna vireille kärjäoikeudessa.

AKIn toimisto avustaa sinua tarvittaessa oikaisuvaatimus-, valitus- ja kanneasioissa. Vaativimmissa jutuissa on syytä turvautua asiaan erikoistuneeseen ulkopuoliseen lakimieheen. Juristin valinnassa on myös syytä kääntyä AKIn toimiston puoleen. AKIn jäsenilleen ottama ammatillinen vastuu- ja oikeusturvavakuutus korvaa kuluja 7 500 euroon asti 30 % omavastuulla, mutta 15 000 euroon asti 15 % omavastuulla, jos jäsen käyttää liiton osoittamaa lakimiestä tai lakiasiaintoimistoa. Vakuutuksen käyttämiseen vaaditaan joka tapauksessa asiointia liiton toimiston kanssa. ✕

Jos epäilet kokeneesi syryntää, ota yhteyttä AKIn toimistoon.

Ohjeet ehdokkaiden asettamiseksi Kirkon akateemiset AKIn täydennysvaalissa 2018

Yleistä

Kirkon akateemiset AKI r.y:n sääntöjen mukaan liiton ylintä päätösvaltaa käyttää valtuusto, jonka jäsenet valitaan joka neljäs vuosi. Kanttori-urkuriin ja Pappisliiton jäsenten osalta vaali on toimitettu 2018 alkuvuodesta. Valtuutettujen toimikausi on 2018–2021.

AKIn valtuusto on 2.5.2018 päättänyt täydennysvaalin toimittamisesta Teologiliiton jäsenten osalta. Täydennysvaali toimitetaan syksyllä 2018.

Vaaleista on säännökset perusliittojen säännöissä ja AKIn sääntöjen 7–9 §:ssä sekä tarkemmat määräykset valtuuston vahvistamassa vaalijärjestyksessä. Nämä ohjeet on laadittu mainittujen sääntökohtien ja valtuuston vuonna 2018 hyväksymän vaalijärjestyksen pohjalta.

Valtuustopaikat jakaantuvat AKIn sääntöjen ja Teologiliiton 1.1.2018 jäsenmäärien perusteella siten, että täydennysvaalissa valtuustoon valitaan viisi jäsentä Teologiliiton asettamista ehdokkaista. Vaalipiirijakoa ei käytetä.

Vaalilautakunta

Hallitus asetti 2.5.2018 vaalilautakunnan, jonka jäseninä ovat **Tero Alstola, Laura Leipakka**

ja **Mikko Myllys**. Lautakunnan puheenjohtajana toimii Mikko Myllys, varapuheenjohtajana Tero Alstola ja sihteerinä toiminnanjohtaja **Jussi Junni**.

Vaalilautakunnan tehtävänä on vaalin valmistelu ja tuloksen toteaminen.

Ehdokkaat

1. Ehdokkaan on oltava Suomessa asuva Teologiliiton varsinainen jäsen, jäseneksi viimeistään 31.8.2018. Varsinaisia jäseniä ovat liiton muut kuin opiskelija-, eläkeläis-, kunnia- ja kannatusjäsenet.
2. Ehdokkaan on annettava suostumuksensa ehdokkaaksi asettamiselle. Suostumuksen osoituksena on asiamiehen vakuutus. Ehdokas saa suostua vain yhden ehdokaslistan ehdokkaaksi.
3. Ehdokkaiden nimet julkaistaan Cruxissa 3/2018 yhdessä allekirjoittajien nimien kanssa.

Valitsijayhdistyksen allekirjoittajat

1. Valitsijayhdistyksen perustajina (allekirjoittajina) tulee olla vähintään kolme Teologiliiton varsinaista jäsentä: allekirjoittajien enimmäismäärää ei ole rajoitettu.

2. Jäsen saa allekirjoittaa vain yhden perustamisasiakirjan; mikäli hän allekirjoittaa useampia, hänen nimensä poistetaan kaikista perustamisasiakirjoista.
3. Valitsijayhdistyksen asiamiehenä on perustamisasiakirjan ensimmäinen allekirjoittaja.
4. Allekirjoittajien nimet julkaistaan Cruxissa 3/2018 yhdessä ehdokkaiden nimien kanssa.

Ehdokaslistan tunnus

Ehdokaslistasta saadaan merkitä sellainen lyhyt tunnus, joka viittaa esimerkiksi johonkin AKIn perusliiton alaosaan tai valitsijayhdistyksen tavoitteisiin. Tunnus hyväksymisestä päättää vaalilautakunta.

Määräaika ja oikaisuaika

Valitsijayhdistyksen perustamisasiakirjan tulee olla vaalilautakunnalla viimeistään 31.8.2018 klo 15. Perustamisasiakirja toimitetaan sähköisesti. Sähköinen lomake löytyy kotisivuilta osoitteesta <https://www.akiliitot.fi/854-valitsijayhdistyksen-perustamisasiakirja-2018>.

Vaalilautakunta tarkastaa perustamisasiakirjan ja varaa valitsijayhdistyksen asiamiehelle 3.–13.9.2018 välisen ajan oikaista ja täydentää perustamisasiakirja.

Ehdokkaiden nimien julkaiseminen

Vaalilautakunta laatii ehdokaslistojen yhdistelmän ja julkaisee ehdokkaiden ja valitsijayhdistysten allekirjoittajien nimet Cruxissa 3/2018.

Välitön, salainen ja suhteellinen vaali

Jokaisella Teologiliiton varsinaisella jäsenellä on vaalissa yksi ääni. Vaali on ns. suhteellinen listavaali, jota varten on mahdollisuus etukäteen perustaa valitsijayhdistys ja asettaa omat ehdokkaat. Vaalin tulos määräytyy siten, että eniten ääniä saanut ehdokaslistaan kuuluva ehdokas saa vertausluvukseen ehdokaslistan koko äänimäärän. Toiseksi eniten ääniä saanut saa vertausluvukseen puolet ehdokaslistan äänimäärästä, kolmanneksi eniten ääniä saanut kolmanneksen jne.

Vaali on välitön ja salainen. Vaali toimitetaan sähköisesti. Äänestämisestä annetaan eriliset ohjeet hyvissä ajoin ennen vaalia.

Kanttoripäivien satoa

Helmikuisista kanttoripäivistä on jo hieman aikaa, mutta tässä Cruxissa palataan päivien tunnelmiin ja nautitaan jälkilöylyjä ohjelman parhaimmista paloista.

Päivien tunnus oli Anna sen soida! - Lät den klinga! Päivät järjesti Kirkkohallitus yhdessä Espoon ja Porvoon hiippakuntien sekä Espoon seurakuntayhtymän ja Kanttori-urkuliiton kanssa. Osallistujia oli noin 430 henkeä, mikä on lähes puolet kanttorikunnasta.

Kanttoripäivillä oli monipuolista ohjelmaa, josta olemme poimineet otoksen myös niitä ajatellen, jotka eivät päiville päässeet. Minna Raassina on kirjoittanut päivien yleisjutun, ja lisäksi hän kirjoittaa kanavasta Muusikon terveys. Jutusta voit lukea, miten musiikkilääketeiteestä on löydetty apua muusikoiden terveysongelmiin.

Katri Vanhamäki oli mukana toteuttamassa kanavaa ”Mikä on hoivamusiikin paikka seurakunnassa?” Hän referoi kirjoituksessaan kanavan sisältöä ja teemoja sekä siitä virinnyttä keskustelua.

Kanavassa Ääni työkunnossa kaiken ikää annettiin vinkkejä, miten huoltaan ääntään. Laulupedagogi, VoiceWell-hoitaja Marina Salonen kertoo kaikille Cruxin lukijoille, miten ääni pysyy työkunnossa ja millaisilla keinoilla ongelmallisiin tilanteisiin voidaan tarttua, jos ääni on katoamassa.

Kanavassa Kuinka sovittaa Kehittyville laulajille, case Mozartin Requiem, pohdittiin

kuoroklassikoiden sovittamista Eeva-Liisa Malmgrenin johdolla. Teemasta kirjoittaa Markus Malmgren ja jutusta selviää myös tietoa tekijänoikeuksista.

Kanttoripäivien teemat herättivät päivillä julkistetun vuoden kanttorin Ismo Savimäen kirjoittamaan yhteisöllisyydestä. Onko seurakunta yleisö, asiakaskunta vai yhteisö?

Kanttoripäivien lisäksi lehdessä on muutakin kirkkomusiikkiasiaa. Jenni Urponen ja Aino-Elina Kilpeläinen kirjoittavat vauvamusiikkitoiminnasta. Virret kuuluvat myös vauvoille. Virsiä jokainen pääsee halutessaan laulamaan, mutta voiko jokainen laulaa gospelia? Evianna Lehtipuu tutustuttaa lukijat Mass Choir -kuorotoimintaan, jossa kuka tahansa pääsee laulamaan gospelia.

Lehdessä paneudutaan myös Selin Eskelinin elämäntyöhön. Hänen nimeään kantavan säätiön apurahat jaettiin viime vuoden lopulla tavallista juhlavammissa merkeissä, kun Eskelinin syntymästä tuli kuluneeksi 150 vuotta. Reijo Pajamon ja Emer Siliuksen jutuista kehkeytyy Selim Eskelinin elämäntarina.

Cruxin kevätnumero on perinteisesti keskittynyt kirkkomusiikkiin, mutta lisäksi kurkistamme myös saarnatutkimukseen. Tutkija Maarit Hytönen on selvittänyt, miten kutsusta kuvataan saarnoissa ja millaisia kutsumuksia niissä mainitaan. Kutsumuksia löytyi useita muitakin kuin kutsumus kirkon virkaan, muun muassa kristityn arkinen kutsumus, joka alkaa jo kasteesta. ✕

Pappisliiton opintomatkat 2019

Tulivuoria ja elämän teologiaa – opintomatka Nicaraguaan ja El Salvadoriin 14.–27.3.2019

Kohteitamme Nicaraguassa ovat muun muassa

- Käynti Masayan tulivuorella ja Masayan artesaanitorilla
- Tutustuminen Granadan historialliseen keskustaan.
- Corn Island Karibian merellä, jumalanpalvelus Moravia-kirkossa
- Pääkaupunki Managua

Tutustumme El Salvadorin luterilaiseen kirkkoon, joka on tullut tunnetuksi toteuttamastaan ”Elämän teologiasta”, mikä on luterilainen kansanomaisempi versio yhteiskunnallisesti aktiivisesta ja kantaaottavasta vapautuksen teologiasta. Kirkko on merkittävä ekumeeninen toimija jengiväkivallan runtelemassa maassa ja kulkee Etelä-Amerikan oman pyhimyksen Monseñor **Oscar Romeron** (murhattiin v. 1980) jalanjäljissä. Tutustumme myös katoliseen yliopisto UCAan, jossa armeijan erikoisjoukot murhasivat sisällissodan aikana vuonna 1989 kuusi jesuiittaopettajaa.

Käyntikohteina muun muassa

- Jesuiittamarttyyrien museo (katolinen yliopisto UCA)
- Oscar Romeron koti, La Divina Providencia kappeli, jonka alttarille hänet murhattiin sekä katedraali, jossa on hänen hautansa
- Luterilaisen Maailmanliiton Väli-Amerikan toimipiste
- Luterilainen paikallisseurakunta
- Mega-kirkko San Salvadorissa

Matkanjohtajina ovat alueella työskennellyt Loimaan seurakunnan kirkkoherra **Riku Laukkanen** ja AKIn apulaistoiminnanjohtaja **Merja Laaksamo**.

Matkan hinta on kahden hengen huoneessa noin 1 800 euroa ja yhden hengen huoneessa 2 000 euroa.

Opintomatkalle voivat osallistua Pappisliiton jäsenet puolisoineen. Pappisliiton jäsenten on mahdollista saada liiton matka-apuraha kuuden täyden vuoden välein. Tälle matkalle apuraha maksetaan korotettuna (500 €).

Ilmoittaudu opintomatkalle kotisivujen lomakkeella **30.9. mennessä**. Lisätietoja riku.laukkanen@evl.fi, puh. 044 5755 813 tai merja.laaksamo@akiliitot.fi, puh. 050 5423 664.

Romanian opintomatka 20.–28.9.2019

Tutustumme Romanian unkarinkielisen vähemmistön, erityisesti luterilaisen kirkon, seurakuntaelämään ja oloihin. Luomme yhteyksiä paikallisiin pappeihin ja kirkon toimijoihin. Tutustumme myös maan historiaan ja vieraillemme mm. Bukarestin Kansan Talossa eli nykyisessä parlamenttirakennuksessa.

Matkanjohtajina toimivat Itä-Suomen yliopiston käytännöllisen teologian emeritus professori **Paa-vo Kettunen** ja AKIn apulaistoiminnanjohtaja **Merja Laaksamo**.

Opintomatkalle voivat osallistua Pappisliiton jäsenet puolisoineen. Pappisliiton jäsenten on mahdollista saada liiton matka-apuraha (350 €) kuuden täyden vuoden välein. Ilmoittautuminen opintomatkalle alkaa syksyllä.

Pappisliitto 100 vuotta

IHAN PAPPINA

TERVETULOA Papiston päiville Helsinkiin Finlandia-taloon 3.-4.10.2018. Juhlamessu toteutetaan Tuomiokirkossa.

Päivien tunnus on Ihan pappina. Päivien kantavana teemana on yhteisöllisyys ja vuorovaikutus. Tämän päivän papilta odotetaan kykyä kuunnella, puhutella, vaikuttaa – ihan pappina. Kohtaamme ihmisiä erilaisissa ympäristöissä, elämäntilanteissa, yhteisöissä – ihan pappina. Teemme työtä keskellä ihmisten pyhää ja arkea – ihan pappina.

Tutustu päivien ohjelmaan kotisivuilla www.pappisliitto.fi ja ilmoittautua valtakunnallisesti suurimpaan papistolle suunnattuun koulutus ja neuvottelutapahtumaan.

ILMOITTAUTUMINEN

Papiston päiville 2018 ilmoittautuminen jatkuu 19.9. asti. Kannattaa ilmoittautua 30.6. mennessä, sillä sen jälkeen osallistumismaksut nousevat 40 euroa. Ilmoittautumislomakkeen löydät kotisivuilta.

OSALLISTUMISMAKSUT ovat (edullisempi hinta 30.6.2018 saakka):

- työelämäjäseneet 260 € / 300 €
- työelämän ulkopuolella olevat jäseneet

(esim. työttömät, eläkeläiset) 150 € / 190 €

- opiskelijajäseneet 50 € ilman iltajuhlaa (illalliskortti 50 €)
- ei-jäseneet, kaikki 300 € / 340 €

Hinta sisältää ohjelmatarjonnan, ruokailut ja iltajuhlan (opiskelijat voivat lunastaa iltajuhlaan illalliskortin erikseen 50 euron hintaan).

Ilmoittautumisen yhteydessä voi varata myös majoituksen sekä osallistumisen kanaviin. Osallistumismaksu ja majoittuminen maksetaan ilmoittautumisen yhteydessä.

Jos valitset maksuvaihtoehdoksi laskun, sinun tulee toimittaa lasku maksajalle, jolle itse ole maksaja (esim. Kipa). Varaudu ilmoittamaan laskutusosoite ilmoittautumisen yhteydessä.

Papiston päivien ohjelmasisältöä koskeviin kysymyksiin vastaa päivien pääsihteeri, apulais-toiminnanjohtaja **Merja Laaksamo**, puh. (09) 4270 1506, merja.laaksamo@akiliitot.fi.

Ilmoittautumiseen, rekisteröintiin ja majoitukseen liittyviin kysymyksiin vastaa **Päivi Vartiainen** Kokouspiste Oy:stä, paivi.vartiainen@kokouspiste.fi.

Huom! Työnantajan halutessa yhteislaskun, pyydämme ottamaan yhteyttä sähköpostitse Kokouspisteeseen Päivi Vartiaiseen.

I ♥ TEBOIL

KESÄETU*
POLTTOAINEESTA

-2,5 snt/l

JÄSENKORTILLASI
1.6.-31.7.2018

* Kesäedun saa bensiinistä ja dieselöljystä Teboil-huoltamoilta ja automaattiasemilta lukuun ottamatta Teboil Express-automaattiasemia. Korotettu etu on voimassa 1.6.-31.7.2018. Etu normaalisti 2,1 snt/l.

Lisätiedot www.teboil.fi/liitto

TEBOIL

huoltaa autoja ja ihmisiä

KUUSANMÄKI

Kirkkomusiikki-lehti on uudistunut!

Tilaa loppuvuoden edullinen tutustumistarjous tai ilmoita lehdessä: skml@skml.fi

www.skml.fi/kirkkomusiikkilehti

Syksyn 2018 verkostotapaamiset:

9.10. Tampereella,
11.10. Helsingissä,
30.10. Kuopiossa

sakasti.evl.fi/kirteko

OSA-AIKAISEN VUOSILOMA

Työaikaprocenttini muuttuu loppukesästä täyttä työaikaa tekevästä osa-aikaiseksi 50 %:n työajalla. Olin ajatellut tehdä syksyllä pidemmän ulkomaanmatkan ja pitää siksi vuosilomani valtaosin syyskuussa. Miten osa-aikaiseksi siirtyminen vaikuttaa vuosiloman käyttämiseen?

OSA-AIKAISTAMISTA JA sen seuraamuksia loman kulumiseen, lomapalkkaan ja lomarahaan on hyvä pohtia hyvissä ajoin ennen aiotun toimenpiteen toteutumista. Näihin osa-aikaistamisella on vaikutusta, mutta sen sijaan loman kertymiseen ei niinkään. Myös osa-aikaiselle viranhaltijalle kertyy pääsääntöisesti saman verran lomaa kuin täyttä työaikaa tehdessä, eli vuosisidonnaiseen palkanosaan oikeuttavasta ajasta riippuen 23, 29 tai 38 päivää, mikäli kaikki kuukaudet ovat olleet täysiä lomanmääräytymiskuukausia.

Olet työskennellyt täydellä työajalla koko päättyneen lomanmääräytymisvuoden 1.4.–31.3., joten tulevan lomakauden lomapalkkasi on täyden työajan palkka, vaikka olisitkin osa-aikainen lomaa viettäessäsi. Koska osa-aikaistamisesi tapahtuu vasta kuluvan lomanmääräytymisvuoden aikana, vaikuttaa se vasta lomakauden 2019 lomapalkkoihin. Tällöin sinulle lasketaan kyseisen lomanmääräytymisvuoden keskimääräinen työaikaprocentti, jonka mukaan sinulle maksetaan lomapalkkaa. Jos osa-aikaistamisesi 50 prosenttiin tapahtuu esimerkiksi elokuun alussa, keskimääräinen työaikaprocenttisi koko lomanmääräytymisvuodelta on 70,8 %. Myös lomarahassa huomioidaan lomanmääräytymisvuoden aikana muuttunut työaikaprocentti ja lomараha lasketaan erikseen täyden työajan kuukausilta ja osa-aikaisena työskennellyiltä kuukausilta.

Lomaa annettaessa on hyvä huomata, että loman kertymisajankohdan työaikaprocentista riippumatta loma kuluu osa-aikaisia koskevien sääntöjen mukaan, jos lomaa pitäessäsi olet osa-aikatyössä. Eli lomapäiviä sijoitetaan osa-aikaprosentin suhteessa sekä työssäolo- että työstä poissaolopäiville. Jos osa-aikaisuutesi on vaikkapa järjestetty niin, että olet joka toisen viikon töissä ja joka toisen työstä poissa ja haluat pitää koko työviikon lomaa, sijoitetaan myös jälkimmäiselle viikolle viisi vuosilomapäivää.

MAARIT ENGSTRÖM
AKIN LAKIMIES

Lähetä oma
kysymyksesi
osoitteeseen
edunvalvontaa@
akiliiot.fi.

Monitoimiset moniosaajat

Monia on virsiä veisattu sitten niiden keskiajalle ajoittuneiden päivien, jolloin ensimmäinen lukkari sai virkansa. Vuoden 1886 kirkkolaissa määriteltiin lukkari kellonsoittajaksi, kirkon vahtimestariksi, papiston kirkolliseksi palvelijaksi, lastenopettajaksi ja kirkon virkapostin kuljettajaksi. Jopa haavurin ja rokotajan tehtävät kuuluivat lukkariparalle.

Lukkarin ja urkurin virat painoutuivat vähitellen yhä enemmän musiikillisiin tehtäviin. Tahto saada keskittyä työssään musiikkiin alkoi näkyä ensin yksittäisinä lehtikirjoitteluina. Pian huomattiin, että tavoitteen eteenpäin viemiseksi tarvittiin virkakunnan yhdistymistä ja järjestäytymistä. Suomen Lukkarin ja urkuriyhdistys perustettiin 15.6.1907, 111 vuotta sitten!

Listaus lukkarin töistä 132 vuoden takaa tuntuu hämmäntävän tutulta tämän päivän kirkollisissa kuvioissa. Kyse oli monitoimisista moniosaajista.

Tänään ei kanttoria rasita kellojensoitto, mutta uudenlaiset ulkomusiikilliset rasitteet, joista vanhat lukkarit eivät osanneet edes uneksia, ovat hiipineet salakavalasti työnkuvaan.

Kanttoreiden koulutuksessa tähdätään musiikillisen osaamisen laatuun. Kanttorit ovat olleet kautta aikojen innokkaita opiskelijoita ja nostaneet pitkäjänteisellä työllä kirkkomusiikin vertailukelpoiseksi muun laadukkaan musiikki-tarjonnan rinnalle. Seurakuntalaisten musiikki-

tietoisuus on laajentunut. Toimitusten musiikkien toivelistat ovat kasvaneet kattamaan melkein mitä vain. Tyydyttävä viranhoito edellyttää yhä parempaa musiikillista osaamista ja nopeampaa uuden omaksumista.

Aikasyöpöt: sähköiset varauskirjat, sähköposti, nettimaailma, seurakunnan ja paikkakunnan facebookit, Kipa, musiikin tiedottajan rooli (some- ynnä muussa maailmassa, lehti-mainokset, julisteet, ohjelmalehtiset...), kokoukset ja monenmoiset palaverit ovat liukuneet palalta osaksi kanttorin arkipäivää syöden uskottoman paljon aikaa tämän päivän kirkkomusiikolta. Aikaa, jota kaivattaisiin ja tarvittaisiin musiikillisten taitojen ylläpitämiseen, kehittämiseen ja tilaisuuksiin valmistautumiseen.

Kanttorikunnalta kuulee tänään huolestuttavan paljon viestejä uupumisesta. Ammatinvaihtoaikin mietitään. Ensisijaisen avun toivoisi nousevan työyhteisöistä, joissa kaikkien korvat ja silmät olisivat auki lähimmäisen ti-

lanteelle, jossa jokainen voisi tuoda ongelmansa avoimesti esiin ja jossa niihin myös tartuttaisiin keskustellen ja ratkaisuja yhdessä etsien.

Kanttori on työssään moniosaaja. Hänen työnsä läpäisee seurakunnan kaiken toiminnan.

Oletko lenkkeilijä? Tiedät, kuinka tärkeää säännöllinen treenaus on. Sama pätee musiikkiin. Ilman säännöllistä treeniä se ei toimi, ei ainakaan niin, että siitä olisi iloa sekä muusikolle että seurakunnalle. ✕

Uudenlaiset
ulkomusiikilliset
rasitteet ovat
hiipineet
salakavalasti
työnkuvaan.

Member+

Member+ on A-lomien uusi jäsenetupalvelu. Rekisteröidy ja hyödynnä palvelut www.memberplus.fi.

Tuetut lomat

Yhteistä aikaa perheille, hyvinvoinnin tukea työttömille ja hyvää oloa senioreille.

A-lomat

- helposti irti arjesta.

Hostellit

Hostellijärjestön jäsenet akavalaisien käytettävissä. Edullista ja yhteisöllistä hostellimajoitusta jäsenhintaan. www.hostellit.fi.

Mökit ja lomaosakkeet

A-lomat vuokraa mökkejä akavalaisille parhailta paikoilta. Katso mökkien varauskalenterista löytyykö sinulle sopiva mökki.

Kodinvaihto - Intervac

Kodinvaihdossa vaihdetaan kotia tai loma-asuntoa. Kauttamme voi hakeutua kansainvälisten kodinvaihtolomailijoiden jäseneksi.

A-lomat ry
Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki
p. 09 4270 1040
info@a-lomat.fi
www.a-lomat.fi
www.intervac-homeexchange.com

Anna sen soida!

YHTEISTÄ RESONANSSIA JA LEIJONAN LAULUA

Espoossa 6.–8.2.2018 pidetyt Kanttoripäivät kokosivat yhteen 430 kanttoria. Päivien aikana syvennyttiin muun muassa kirkon ja sen musiikin olemukseen, yhteisön rakentumiseen ja kanttorin rooliin yhteisön rakentajana.

MINNA RAASSINA

JOHTAVA KANTTORI, SAVONLINNAN SEURAKUNTA

Mikä on kirkko ja miksi se soi? Näillä kysymyksillä alettiin pureutua kanttoripäivien teemaan ”Anna sen soida”. Espoon hiippakunnan piispa **Tapio Luoma** rakensi kaaren kirkon olemuksesta yhteiseen resonointiin. Kirkko on Kristuksen ruumis. Sen varsinainen jäsenyys ei ole kannatus- tai kaupparyhmän etukorttijäsenyyden kaltaista vaan enemmän – Paavalin sanoin sorren jäsenyyttä ruumiissa. Kirkon olemus on ruumiillinen.

Miksi se soi? Piispa Luoma käänsi ajatuksen toisin päin; voisiko elävä ruumis olla soimatta, resonoimatta. Taide kykenee ulottumaan sinne, minne järki ei yllä, samoin

kuin myös usko ylittää järkiperaisyyden rajat. Uskonelämässä ja taiteessa on yhteistä nimenomaan tämä.

Kirkon olemus avautuu musiikkina. Musiikkia ei ainoastaan kuulla vaan se myös tunnetaan, esimerkiksi vahvojen bassoäänten resonanssina. Koskettava musiikki tuntuu selkäpiissä tai sydämessä, iho menee kananlihalle. Näin ruumis resonoi ja vastaa värähtelyyn.

Luoma jatkoi nostamalla esiin kolme näkökulmaa. Ihmiskielen ilmaisuvoima on eläinkunnassa ainutlaatuista. Yhteisö liittyy resonoimaan kielen kautta mm. yhdessä lausutussa uskontunnustuksessa. Toisekseen Jumalakin puhuu sanassaan ja Jumalan sanan suhde Raamattuun on Luoman mukaan

iso kysymys. Tähän kysymykseen Luoman vastaus on Kristus-keskeisyys, koska ”Sana tuli lihaksi”. Kirkon ei tule puhua kirjasta vaan hänestä, josta kirja kertoo.

Kolmantena huomionaan piispa Luoma puhui äänen teologiasta. Jumalasta ei ole kuvia vaan äänen perustuva ilmoitus samoin kuin juutalaisuudessa ja islaminuskossa. Vanhan testamentin mukaan Jumalaa ei voi nähdä. Uusi testamentti jatkaa tätä ajatusta; Jumalaa ei voi nähdä muualla kuin ainoastaan Jeesuksessa. Kristus on Jumalan sana ja ääni, eli kirkon ääni. Usko Kristukseen on resonointia Jumalan ääneen. Kristityt pysyvät Kristuksessa tai Kristus on meissä. Kirkko soi,

koska se resonoi Jumalan ääntä. Se myös huokaa ja rukoilee, pyytää Jumalaa kuulemaan huutonsa.

Piispa Luoman alustuksen pohjalta käytiin keskustelu, jota luotsasi kirkon viestintäkeskuksen viestintäjohtaja Kimmo Saares. Keskustelijoina olivat Luoman lisäksi kanttorit **Kajsa Dahlbäck** ja **Katarina Engström**. Keskustelussa painotui musiikin merkitys messussa ja koko seurakuntaelämässä. Kantto-reita rohkaistiin entistä parempaan yhteistyöhön ja kokeiluihin jopa siunattuun holtittomuuteen asti. Kirkon muusikoiden korkeaa koulutusastetta kehuttiin ja samalla varoitettiin vääränlaisesta ylemmydentunnosta.

Mikä on kirkko ja miksi se soi?

Yhteisöä etsimässä

Keskiviikkoamupäivä oli varattu filosofi **Esa Saarisen** ”Yhteisöä etsimässä” -luennolle. Saliin saavuttaessa Saarinen tervehti tulijat henkilökohtaisesti kädestä pitäen. Hän itse kuvasi kaksi- ja puolituntistaan luennon sijaan tilaisuudeksi, jossa

KUVA: TIMO VIKMAN

kuulijalla olisi mahdollisuus kytkeytyä sellaisiin omiin ajatuksiinsa, jotka ovat saattaneet unohtua. Filosofin tavoitteena oli luoda nolousvapaa vyöhyke, jolla on tarjolla uusi näkökulma hienovaraisella ja kunnioittavalla tavalla.

Saarinen raamitti esitystään henkeä nostattavilla, tunteikkailla ja kuulijoita yhdistävillä tositarinoilla. Hän kertoi talvisodan ihmeestä, sotainvalideista ja siitä, miten rintamalla kaatuneet pyrittiin mahdollisuuksien mukaan aina tuomaan oman maan multiin. Nähtiin kuva **Paavo Nurmesta** tuomassa soihtua stadionille Helsingin olympialaisissa 1952. Saarinen muistutti miehiin myös sen, että viipurilaissyntyinen presidentti **Martti Ahtisaari** aloitti 1994 perinteen kutsua linnan juhliin kunniavieraina kaikki Man-nerheim-ristin ritarit.

Saamisen päälauseet: **1) Meissä on enemmän hyvää kuin mitä päälle näkyy. 2) Parempi ajattelu synnyttää parempaa elämää. 3) GOOD JOB.**

Yhteisön rakentuminen alkaa Saamisen mukaan yksilön paremmasta ajattelusta. On hedelmällistä osua kaverin plus-napoihin, eli kehaista, tukea ja rohkaista. Pihtaamisen koston kierre uhkaa meitä kaikkia. Kosto lisää miinusmerkkeitä lastia. Koston kierteen vastalääke on itsetutkiskelu ja -ymmärrys siitä, mikä kostamisen tarpeen aiheuttaa.

Saamisen kolme avainsanaa, paremman elämän lähde: **1) Läs-näolo, 2) Rinnalla oleminen, 3) ”Maainen” noste.**

Monipuolinen ohjelma

Juhlallisessa päätösmessussa Tapiolan kirkossa urkuri **Liisa Malkamäki** käytti virsioitossaan raikaalla tavalla asteikkokulkuja sekä tavallista eteenpäinvievempää poljentoa. Espoon kanttorikuoro kantoesitti tyylikkäästi **Mikko Malkamäen** johdolla **Olli Kortekankaan** uudet teokset.

Saarnassaan Porvoon piispa **Björn Vikström** vertasi nykykirkon haasteita niihin vaikeuksiin, joita Jeesus kohtasi aikanaan. Tämän uudenlaista opetusta pidettiin liian lepsuna ja sen vuoksi uhkaavana. Samasta syystä, josta toiset hakeutuivat Jeesuksen luo, toiset hylkäsivät hänet.

Parhaimmillaan me kirkon työn-

**Taide kykenee
ulottumaan
sinne, minne
järki ei yllä,
samoin kuin
myös usko
ylittää järki-
peräisyyden
rajat.**

tekijät kannamme toinen toisemme kuormia. Myös kanttoripäivät ovat paikka taakkojen jakamiseen. On hyvä muistaa, että vastoinikäymisissäkin kirkon jäsenet pysyvät saman puun oksina ja että saamme jättää huolestamme Jumalan kannettaviksi.

Ensimmäiset kokonaan kaksikielisinä järjestetyt kanttoripäivät kokosivat Espooseen 430 kanttoria. Järjestämisvastuun kanttoivat Espoon ja Porvoon hiippakunnat, Kirkkohallitus, Esbo svenska församling, Espoon seurakuntayhtymä ja Suomen Kanttori-urkuri-liitto.

Kanavissa oli mahdollisuus keskittyä oman työkyvyn hoitamiseen (Ääni työkuunnossa tai Muusikon terveys) tai monipuolistaa muusikon työkaluvarantojaan. Musiikin kysymyksiä ratkottiin rippikoulun tai hoivamusiikin, ukulele- tai ohjelmistotyöpajassa ja kuorotyötä lasten tai kehittyvien laulajien kanavissa. Hiippakunnallisissa koontumisissa nostatettiin henkeä muistelemalla kohokohtia ja kertomalla tulevista tähtäyspisteistä. Iltajuhlissa Suomen kanttori-urkuriliitto julkisti tämän vuotisen valintansa MuM **Ismo Savimäen** Hämeenlinna-Vanajan seurakunnasta Vuoden kanttoriksi 2018.

Teemalaulu ”Kirkko olkoon niin kuin puu” soi valoisana ja levollisena. Kanttoripäivien symposiumina juontajina toimivat kanttorit **Sari Rautio** ja **Håkan Wikman**; muistammehan ehjät sukat? ✕

Ääni työkunnossa kaiken ikää

10 vinkkiä äänen kunnossapitämiseen

Ääni kuuluu elämäämme ensihetkestä lähtien; ääneen ilmoitamme syntymisemme maailmaan. Äänellä kommunikoimme ja ilmaisemme tahtomme ja tunteemme. Äänessä kuuluu myös se, mitä kehollemme ja mielellemme kuuluu. Kuuntelemmeko ääntämme, kuuntelemmeko kehoamme?

MARINA SALONEN

LAULUPEDAGOGI, MUM, VOICEWELL-HOITAJA

1. Juo vettä
Vesi vanhin voitehista. Vedensaanti on kehollemme välttämätöntä. Juo päivittäin riittävästi vettä, 1,5–2 litraa, jotta aineenvaihduntasi toimisi hyvin ja äänihuulesi pysyvät kosteina ja kimmoisina. Kahvi, tee ja alkoholi kuivattavat äänihuulia. Älä rupea rykimään, juo mieluummin vettä.

2. Lämmittele koko keho avoimin mielin
Lämmittele aina koko ääni-instrumenttisi, eli sekä kehosi että ääntö-elimistösi ennen laulamista.

Omaksu positiivinen, rento ja valpas asenne. Hymyile. Venyttelkehoasi, liikuttele ja ravistele raajojasi, kierrä ja taivuta selkäranka, pyöritä hartioitasi ja päätäsi. Tee huulitäryä, mumise m:llä, surise r:llä, tee hengitys- ja äänenavausharjoituksia mielikuvitustasi käyttäen.

3. Pidä hyvä ryhti
Hyvän ja rennon ryhdin merkitys on olennainen, jotta ääni-instrumentti voi toimia mahdollisimman optimaalisesti. Hyvään ryhtiin ja vapaaseen laulamiseen tarvitset hyviä lantionpohjan ja vatsan lihaksia. Tasapainolauta on erittäin hyvä väline niiden aktivoimiseen ja vahvistamiseen. Laulamalla laudan päällä seisten löydät taatusti syvät vatsalihaksesi.

Ryhtiharjoitus: Seiso tukevasti lattialla jalat lantion leveydellä. Tunne että lantio, rintakehä ja pää ovat suorassa linjassa päällekkäin. Siirrä kehosi paino vuorotellen päkiöille ja kantapäille ja huomioi, mitä lihaksistossa tapahtuu. Huomaat esimerkiksi, että kun paino on liian takana kantapäillä, jännittyvät kehon etupuolen lihakset kurkunpäähän saakka, ja vastaavasti kun paino on vain päkiöillä, jännittyvät lihakset niskasta pohkeisiin.

Kehon painon tulisi olla jalkaterän keskikohdalla niin, että paino tuntuu sekä päkiöissä että kantapäissä. Näin asentoa ylläpitävät lihakset eivät ylikuormitu, hengityselinlihakset toimivat joustavasti ja pää ja kurkunpää pysyvät vapaina.

Kuvittele sitten kasvavasi pitemmäksi; jokaisen selkänikaman väliin tulee lisää tilaa. Hengitä pari kertaa syvään ja puhalla sitten ulos kaikki ilma. Muista säilyttää hyvä ryhti – aina.

4. Tee myös palauttavia harjoituksia
Laulusuoritusten jälkeen on hyvä ottaa tavaksi tehdä palauttavia ja rentouttavia harjoituksia, joten tee samantapaisia harjoituksia kuin ääntä lämmittäessäsi. Näin varmistat, että äänesi säilyy hyvässä kunnossa.

Suun, nielun ja kurkunpään hierontaa, rentoutukseen sekä hengi-

tyksen aktivoimiseen voit kokeilla lax vox -letkua (n. 30 cm pitkä silikoniletku halkaisijaltaan n. 1cm) Laita vähän vettä pulloon. Laita letku kevyesti hampaiden väliin ja pistä letkun toinen pää veteen 1–2 cm syvyyteen. Hengitä ulos hitaasti veteen niin, että vesi pulppuaa, ja hengitä sisään nenän kautta. Äänen avaamiseksi voit myös tehdä pieniä ääniharjoituksia erilaisilla vokaaleilla tai liu'uttaa ääntä ylhäältä alas samalla kun puhallat letkuun.

5. Pidä leuka ja kieli rentoina

Leuan ja kielen jäykkyys voi johtua puutteellisesta hengitysyhteydestä, ja joskus se voi johtua yöpuremisesta. Stressi ja henkiset paineet voivat myös olla syypäänä oireisiin. Elämässä voi olla ”paljon pureskeltavaa” ja töitä tehdään joskus ”hampaat irvessä”. Opi tunnistamaan jännitykset ja laukaamaan niitä.

Muutamia ohjeita leuan rentouttamiseksi: Verryttelä alaleukaa tekemällä leukahölkää, eli pieniä, keveitä liikkeitä ylös, alas ja molemmille sivuille. Aukaise suuta ja paina samalla leukaa alaspäin pari sormea vastuksena. Haukottele isosti muutaman kerran. Venyttele purentalihaksia laittamalla esim. viinipullon korkki tai muovilasipohja ylä- ja alahampaiden väliin.

6. Artikuloi selkeästi

Ääni soi vokaaleissa. Hyvin artikuloitujen ääni kuuluu hyvin sitä puske-matta. Artikulointia voi harjoitella esimerkiksi puhumalla mahdollisimman selkeästi viinipullonkorkki etuhampaiden välissä. Tällöin

leuka on vähän auki ja artikulaatio-lihakset joutuvat töihin.

7. Vältä melussa puhumista

Jos joudut puhumaan melussa, niin keskity siihen, että ryhtisi pysyy hyvänä eikä pää siirry eteenpäin kuuntelijaa kohti ja artikuloi selkeästi puske-matta ääntä. Voit esimerkiksi laittaa käden ”kuulotorveksi” korvan taakse, niin kuulet paremmin sekä keskustelijan että oman äänesi. Selkeä artikulaatio auttaa myös ”kuulemaan silmillä” eli lukemaan huulilta.

**Muista
olla välillä
kokonaan
hiljaa.
Hiljaisuus
lepuuttaa
sekä ääntä
että mieltä.**

Käytä tarvittaessa äänentoistolaitteita, mikäli puhut isolle joukolle.

8. Käytä vesipiippua ja nenähuuhtelukannua

Kuiva huoneilma, flunssa tai astma kuivattavat usein limakalvoja, jolloin niiden joustavuus ja kimmoisuus heikentyvät. Silloin vesipiippu toimii oivana apuvälineenä. (Youtubesta löytyy hyvä näytevideo: HUSvideot > Vesipiipun käyttö äänenhuollossa.)

Nenähuuhtelukannulla huuhtelet pölyt ja pööt pois.

9. Pidä huolta kunnostasi

Ihminen on luotu liik-kumaan. Jo puolen tunnin päivittäinen reipas kävely ylläpitää terveyttä, vahvistaa lihaksia, ja siitä kiittävät myös aivot ja luusto. Liik-kumisella parannamme myös hapenottokykyämme ja siten jaksamistamme.

10. Pysähdy ja ole välillä hiljaa

Emme välttämättä tule ajatelleeksi, kuinka paljon olemme äänessä päivän aikana. Lauluharjoituksissa lauletaan ja tauoillakin usein jutellaan. Muista siis olla välillä kokonaan hiljaa. Hiljaisuus lepuuttaa sekä ääntä että mieltä.

Pidä hiljaisia hetkiä töissä. Meditoi. Kävele tauoilla tai vapaa-ajallasi luonnossa, kuuntele lintujen laulua ja puiden huminaa. Pysähdy ja tarkkaile hengitystäsi. Ole osa luontoa. ”Tallenna” tunne kehoosi ja mieleesi, jolloin voit milloin tahansa pysähtyä ja palata tähän tunteeseen. X

Less is more!

Kuoroklassikoiden sovittaminen ”Kuoro kaikille” -ryhmälle

Moni ajattelee ”sovittamisen” tarkoittavan enemmän tai vähemmän moniäänisen musiikkikappaleen laatimista jonkin sävelmän pohjalta. Siis sitä, että jostakin yksinkertaisesta – kuten yksiaäninen melodia – tehdään jotain hienostunutta (ellei suorastaan monimutkaista). Pitäisi osata laittaa soinnut ja stemmat oikeaan järjestykseen, ehkä vielä soitintaakin asiantuntevasti jne. Helposti kokee epävarmuutta ja jättää mieluummin sovittamisen taitavammille tekijöille.

MARKUS MALMGREN

MUT, KANTTORI EVP, ESP00

Kuoro kaikille -toiminnan kantava idea on yksinkertaisuus ja matala kynnys. Se ei kuitenkaan missään tapauksessa tarkoita banaaliutta ja riman alittamista. Musiikin pitäisi olla innostavaa ja musiikillisesti kehitettävää olematta komplisoitua ja liian vaativaa. Siinäpä vasta kuoronjohtajalle haaste.

Tunnetun kuoroklassikon sovittaminen ”Kuoro kaikille” -ryhmän tarpeisiin vastaa oivallisesti tähän haasteeseen. Sovituksen kohteeksi voidaan valita teos tai sen osa (esim. Händelin Halleluja-kuoro),

jonka lähes jokainen ”Kuoro kaikille”-laulaja on kuullut, mutta jota ei koskaan voisi kuvitellakaan itse laulavansa. Valinnan ei kuitenkaan tarvitse olla niinkään draamaattinen; melkein mistä tahansa paikallisen kirkkokuoron tai kamarikuoron ohjelmistoon kuuluvasta teoksesta voidaan laatia ”Kuoro kaikille”-sovitus. Sopivan tilaisuuden tullen sitten vain voimia yhdistämään: taitavammat laulajat huolehtivat esitettävän musiikin alkuperäisistä stemmoista ja ”Kuoro kaikille”-ryhmän laulajat tuovat omalla osuudellaan raikkaan vivahteen – ja runsaasti lisää yleisöä! – yhteiseen kuorotapahtumaan.

”Ei minusta ole Palestrinan, Mozartin, Händelin tai Rautavaaran musiikin näpelöijäksi”

Ajattelee asiaa niin päin, että tuo suurenmoinen musiikki on jo valmiiksi sävelletty ja sovitettu. Sinun ei tarvitse huolehtia siitä, että se soi hienosti ja vakuuttavasti. Tehtäväsi on sen sijaan tislata valmiista kuorosatsista melodisesti helpottajuinen stemma, joka: 1) kulkee aloittelevan laulajan kannalta sopivalla äänialalla, 2) ei sisällä liian vaikeita rytmejä, 3) ei sisällä vaikeasti hahmotettavia taukoja, 4) ei sisällä pitkiä nuottiarvoja, joiden aikana poljennon taju helposti hä-

märtyy tottumattomalta ja 5) ei ole melodiikaltaan monotoninen.

Yksi ainoa kuorosatsin stemmoista täyttää harvoin sellaisenaan nuo kaikki vaatimukset. Paikoin se voi olla äänialaltaan sopiva, mutta melodisesti tai rytmisesti vaikeaselkoinen, paikoin taas melodisesti helpottajuinen, mutta liian korkea tai matala jne.

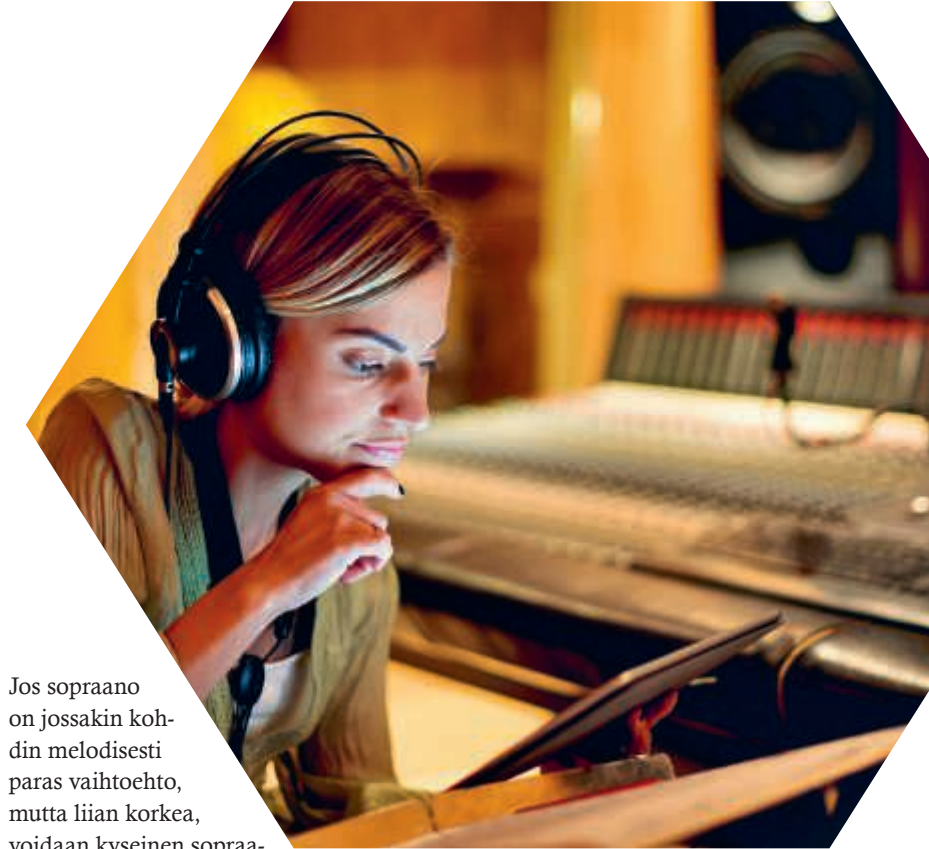
Tästä syystä ”Kuoro kaikille”-stemma on usein koostettava lainaamalla useampia – toisinaan jopa kaikkia – alkuperäisen satsin stemmoja vuoron perään ikäänkuin ”läpi partituurin surffaten”.

– Valitaan kussakin kappaleen kohdassa jakso siitä originaalistemasta, joka juuri siinä kohdin parhaiten täyttää yllä mainitut kriteerit.

– Jos siirtymästä tulee melodisesti epäluonteva, kun siirrytään alkuperäisen satsin stemmasta toiseen, muutetaan saumakohdassa jokunen sävel, niin että muodostuu luonteva melodiankulkua (pääasia, että lisätyt tai muutetut sävelet sopivat riittävän hyvin alkuperäissatsin harmoniaan).

– Tekstisijoittelua voi joutua hieman muuttamaan (erityisesti polyfonisessa tekstuurissa), jos ja kun ”Kuoro kaikille”-stemmaa kuljetetaan stemmasta toiseen. Myös melismoja kannattaa poistaa tai lyhentää toistamalla sanoja tai lausekkeita (melismit ovat usein äärimmäisen hankalia opeteltavia tottumattomille laulajille!)

– Oktaavikaksinnus on erittäin luonteva tapa kirjoittaa: monin paikoin sopraano ja basso ovat satsin melodisesti selkeimmät stemmat.

Jos sopraano on jossakin kohdin melodisesti paras vaihtoehto, mutta liian korkea, voidaan kyseinen sopraanojakso kirjoittaa Kk-laulajille oktaavia matalammalle. Jos taas bassossa sattuu olemaan melodisesti luontevinta laulettavaa, se voidaan lähes aina kirjoittaa huoletta oktaavia korkeammalle. Jos basso menee valitussa kohdassa korkealle (yksiviivaisen oktaavin puolelle), kirjoitetaan tietenkin Kk-stemman kyseinen jakso unisonoon originaalibasson kanssa. Jotta sekä miehet että naiset voisivat huoletta laulaa yhteistä Kk-stemmaa, on syytä huolehtia siitä, ettei Kk-stemman solahda soivan basso-stemman alapuolelle. Tästäkään ei kuitenkaan koidu haittaa, jos esityksessä on mukana urut, orkesteri tai soitinyhtye, jonka säestysatsissa on 16' basso.

– A cappella on harvoin siunaussellinen esitystapa ”Kuoro kai-

kille” -ryhmän kanssa. Vaikka taitavampi kuoro pärjäisikin hyvin ilman säestystä, niin kun Kk-ryhmä otetaan mukaan esitykseen, korostuvat a cappellan miinukset pian plusien kustannuksella. Kun esitetään a cappella -ohjelmistoa kamarikuoron ja Kk-ryhmien kanssa yhdessä, kantava ja kuorosointiin hyvin sulautuva urkusäestys on ehdottomasti suosittelava ratkaisu (sormiolla riittävän tukeva 8' rekisteröinti, jalkiossa mielellään lisäksi 16'). Näin sointi pysyy hyvin koossa ja yhteismusisointi säilyy kaikkien – myös yleisön – kannalta mielekkäänä.

– Hyvin laadittu ”Kuoro kaikille” -stemma soveltuu poikkeuksetta myös lapsi- ja nuorisokuoron laulettavaksi. Jo hieman rutinoituneemmalle Kk-ryhmälle tai esim.

nuorisokuorolle stemman voi laatia vaihtelun vuoksi osittain kaksiaänisenäkin; esimerkiksi kadensseilla voidaan jakautua ja Kk-stemman korkeimmissa kohdissa voidaan kirjoittaa matalammille äänille hetkeksi omaa laulettavaa.

Aloittelevan ja taidoistaan vielä epävarman sovittajan luova itseluottamus vahvistuu sitä mukaa, kun hän laatii tällaisia, alkuperäisestä satista ”riisuttuja” Kk-stemmoja. Kerta kerralta hän huomaa oppivansa lisää ja löytävänsä yhä uusia toimivia ratkaisuja. Ehkä hän ajan mittaan uskaltautuu myös varsinaisen sovittamisen ja jopa säveltämisen

pariin opeteltuaan tunnustettujen mestarien satseja väänteleillä ja kääntelemällä satsin kirjoittamisen jaloja käsityötaitoja.

Onko yksiaänisesti laulettu Händelin Halleluja-kuoro oikeasti Händelin Halleluja-kuoro?

Suhtautuminen nuottikuvaan velvoittavana ja musiikin esittämistä tarkoin säätelevänä ohjekirjana on tuskin 100 vuotta vanha käytäntö. Ennen 1900-lukua nuotinnusta ei koskaan pidetty sävellyksen lopullisena versiona, vaan nuotinnustavasta riippumatta sävellys oli aina ”a work in progress” – työn alla. Kun kaupunginorkesterista puuttui säveltäjän teokseensa kirjoittamat 3. ja 4. käyrätorvi, kapellimestari sovitti stemmat barytonitorville, pasuunoille tai muille käytettävissä oleville soittimille. Piano tai harmooni kuuluivat vielä 1900-luvun alkupuolella jokaisen salonkiorkesterin vakiokokoonpanoon – kosketinsoittimella korvattiin puuttuvia soittimia ja pidettiin muutenkin yhtye hyvässä järjestyksessä. 1800-luvun lopulla Saksan ja Englannin konserttisaleihin rakennettujen suurten urkujen tärkeimpiä tehtäviä oli tukea valtavia filharmonisia kuoroja heidän konserttiesityksissään – toisinaan urkuri korvasi orkesterisäestyksen, toisinaan hän soitti valituilta osin nk. a cappella -teosten kuorostemmoja.

Erityisesti kirkkomusiikissa nyky-aikainen partituuriuskollisuus on

historiallisessa katsannossa hyvin eriskummallinen ilmiö. Tyypillinen renessanssin kirkkokuoro eli capella käsitti suurissa kaupungeissakin yleensä vain muutaman laulajan. Instrumenteilla – erityisesti uruilla – korvattiin surutta puuttuvia laulajia. Erityisesti monikuoroteoksissa, joissa oli usein 16 tai 32, joskus jopa yli 50 stemmaa, kuoro lauloi vain pienen osan stemmoista, kun taas suurin osa soitettiin soittimin. Modernin käytännön mukaista a cappellaa harjoitettiin tuskin missään muualla kuin Vatikaanin Sikstuksen kappelissa (ja Sikstuksen capellan laulajat esiintyivät muissa paa- vin kappeleissa ahkerasti kirjavien soitinsäestysten kera).

Händel, niin kuin kaikki muutkin arvostetut säveltäjät aina Mozartiin saakka, lainasi häpeilemättä sekä omia että muiden sävellyksiä kysymättä lupaa, muokaten estottomasti oopperoista kirkkomusiikkia ja päin vastoin. Tämä joustava suhtautuminen musiikkiin säilyi aina 1900-luvun alkupuolelle saakka ja aivan erityisesti kirkkomusiikin alalla; monet 1800-luvun säveltäjät niin Manner-Euroopassa kuin Englannissakin laativat oratorioistaan ja messuistaan sekä urku- että orkesterisäestyskelliset versiot.

Arvokkaan ja innostavan kirkkomusiikkiteoksen sovittaminen ”Kuoro kaikille”-ryhmälle on siis mitä autenttisinta kirkkomusiikin esittämiskäytäntöä. Itse asiassa historiallisessa katsannossa on suorastaan kyseenalaista pyrkiä esittämään kirkkomusiikkia täsmälleen niin kuin nuotissa lukee. Eli kyllä vain: Händelin Halleluja-kuoro on

mitä suurimmassa määrin Händelin Halleluja-kuoro silloinkin, kun sen esittää pelkästään ”Kuoro kaikille”-ryhmä urkujen säestyksellä. Kaikkien käytettävissä olevien voimavarojen hyödyntäminen ja yhdistäminen on kuitenkin kirkkomusiikille kaikkein ominaisinta. Tämä toteutuu mitä hienoimmalla tavalla, kun vaikkapa Händelin Halleluja-kuoroon yhdistävät voimansa paikkakunnan kamarikuoro, nuorisokuoro, kirkkokuorot, lapsikuorot, Kuoro kaikille -ryhmät ja kaikki käytettävissä olevat soittajat.

Vinkki: aloitteleville soittajille ”Kuoro kaikille”-stemma voi olla mitä oivallisinkin oma orkesteristemma, rutinoituneempien muusikoiden soittaessa Händelin omia soitinstemmoja!

Saako ihan mitä tahansa musiikkia sovittaa miten vain ilman lupaa?

Tekijänoikeussäädökset rajoittavat musiikin käyttöä yleisesti ottaen 70 vuotta tekijän kuoleman jälkeen. Kaikki ennen vuotta 1947 kuolleiden säveltäjien musiikki on siis periaatteessa täysin ”vapaata riistaa”. Elävilläkin säveltäjillä ja sovittajilla on harvoin mitään sitä vastaan, että heidän teoksiaan muokataan, jos ja kun tarkoituksena on saatua teokset kuultaviksi sellaisinkin voimavaroin, jotka eivät prikulleen vastaa alkuperäistä, kantaesityksessä käsillä ollutta kokoonpanoa. Lupaa on toki kohteliasta kysyä, jos yhteystiedot ovat helposti saatavilla. HUOM! Äänitteen ja nuotinnoksen julkaisemisesta koskevat erikseen säädetyt ja tiukemmat säännöt.

Melkein mistä tahansa paikallisen kirkkokuoron tai kamarikuoron ohjelmistoon kuuluvasta teoksesta voidaan laatia ”Kuoro kaikille”-sovitus.

Suurimmalla osalla Suomen evlut. seurakunnista tai yhtymistä on sopimus Teoston kanssa, jonka turvin seurakunnissa voidaan esittää mitä tahansa musiikkia osana seurakunnan omaa toimintaa. Katso tarkemmat tiedot sopimuksen piiriin kuuluvasta esittämisestä netistä löytyvästä sopimus pohjasta nimellä Seurakuntasopimus.

Sopimuksen piiriin ei kuulu jumalanpalvelusten ja kirkollisten toimitusten yhteydessä esitettävä musiikki, joka on tekijänoikeuslain nojalla vapaata. Vapaa käyttöoikeus kattaa musiikin esittämisen jumalanpalveluksissa ja kirkollisissa toimituksissa läsnä olevalle yleisölle. Jos jumalanpalvelus tai kirkollinen toimitus välitetään yleisölle netissä (esim. seurakunnan verkkosivuilla tai muussa online-palvelussa), siihen tarvitaan erillinen Mediapienlupa.

Musiikkitiedot ilmoitettava Teostoon

Seurakuntasopimuksen piiriin kuuluvasta elävästä musiikista on ilmoitettava tiedot Teostolle, jotta Teosto voi ohjata keräämänsä esityskorvaukset juuri tilaisuudessa esitettyjen teosten tekijöille. Konserteista ja muista elävän musiikin tapahtumista pitää toimittaa neljännesvuosittain Teostoon ilmoitus, josta käy ilmi tapahtuman nimi ja päivämäärä sekä esitettyjen sävellysten nimet ja tekijätiedot (säveltäjä, sanoittaja, sovittaja).

Meillä on käytettävissämme mittaamaton kirkkomusiikin ohjelmisto ennen vuotta 1947 edesmenneiden säveltäjien toinen toistaan upeampia sävellyksiä, joista riittää sukupolvien ajaksi kanttorien ja kuorolaisten tarpeisiin sopivaa, innostavaa, haastavaa ja rakentavaa laulettavaa ja soitettavaa. Arvostetun, kunnioitetun ja rakastetun kirkkomusiikkiteoksen soveltaminen sillä tavalla, että myös ”Kuoro kaikille”-ryhmä pääsee kokemaan sen yhdessä muiden seurakunnan musiikkiharrastajien ja ammattilaisten kanssa täyttää mitä parhaimmalla tavalla Raamatun sanan: ”Veisatkaa Herralle uusi laulu”. Näinä lisävihkoaikoina: Uusi laulu ei parhaimmillaan tarkoita uutta, kaikille tuntematonta ja outoa sävelmää, johon nuotinlukutaidottoman ja lauluäänestään epävarman seurakuntalaisen on vaikea yhtyä. Pikemminkin runoilija-kuningas Daavid lieene tarkoittanut sitä vanhaa, kaikkien tuntemaa virttä, jota lauletaan aina uudella tavalla. ✕

MUUSIKON TERVEYS

Uni paras lääke on

Nukahdatko illalla nopeasti? Torkahteletko jo iltauutisten ääressä? Jos vastaat molempiin kysymyksiin kyllä, saatat kärsiä pitkään jatkuneesta univajeesta, joka puolestaan voi johtua huonolaatuisista yöunista. Taustalla on tällöin mahdollisesti uniapneatauti.

MINNA RAASSINA

JOHTAVA KANTTORI, SAVONLINNAN SEURAKUNTA

Muusikon terveys -kanavassa puhui musiikkilääketieteeseen erikoistunut korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoislääkäri, LKT **Miikka Peltomaa**. Hänen mukaansa laulun sanat ”Uni paras lääke on” pitävät paikkansa. Uniapnea on jo nyt kansantauti, kun diagnosoituja tapauksia on ainakin 300 000. Oikea sairastuneiden määrä saattaa olla kuitenkin moninkertainen, sillä tautia ei osata vielä riittävän hyvin tunnistaa tai edes epäillä. Oireet hiipivät usein salakavalasti ja niitä pidetään normaaliin elämään kuuluvina - uni- vaikeuksiinkin tottuu.

Korvaamaton uni

Uniapneataudin tunnistaminen ja hoito olisi kuitenkin tärkeää, koska se liittyy muihin vakaviin sydän- ja

verisuonisairauksiin hyvin yleisesti. Jopa 90 prosentilla verenpainetautia sairastavista ja joka toisella tyypin 2 diabeetikolla on myös uniapneatauti. Kun uniapneaa aletaan hoitaa oikealla tavalla, myös potilaan mui-

Muusikkojen terveysongelmia on lääketieteen kehittyessä opittu hoitamaan paremmin.

den tautien hoito helpottuu merkittävästi.

Unen merkitys on suuri myös mielenterveydelle. Peltomaaan mukaan ”ihminen ei voi muuta kuin masentua, jos nukkuu jatkuvasti huonosti”. Säännöllinen vuorokausirytmä tukee hyvin nukkumista. Yöllä voi nopeammin jatkaa uniaan, kun mieleen putkahtavat huolet kirjoittaa niille varattuun vihkoon. Apua uniongelmiin kannattaa hakea, jos huono nukkuminen haittaa päiväaikaista toimintakykyä tai univajeen oireita (mm. keskittymiskyvyttömyys, suorituskyvyn lasku, muistihäiriöt) esiintyy vähintään kolmena päivänä viikossa.

Peltomaa painotti, että työterveyshuolto on kanttoreille paras tie hakeutua hoitoon, olipa vaiva mikä hyvänsä. Jos työterveyshuol-

lon palvelut toimivat huonosti, pitää uskaltaa vaatia parempaa. Seurausena voi potkujen sijaan olla hedelmällinen keskustelu ja asioiden kohentuminen.

Apuja musiikkilääketieteestä

Muusikkojen terveysongelmia on lääketieteen kehittyessä opittu hoitamaan paremmin. Enemmistö muusikkojen vaivoista on tukija liikuntaelinsairauksia, mutta myös kuuloon ja stressiin liittyvät ongelmat ovat yleisiä. Kirkkomusiikki on Peltomaan mukaan monipuolisuudessaan muusikkouden kuningaslaji ja kanttoreiden työskentelyolosuhteet (mm. sää

ja sisälämpötilat sekä soittoasentojen ergonomia) aivan erityislaatuiset.

Musiikkilääketiede on nykyisin yksi hyväksytyistä lääkäreiden erityispuoleista. Miikka Peltomaa on ollut perustamassa Suomen musiikkilääketieteen yhdistystä, joka on avoin myös muusikoille. Peltomaa kertoi myös Helsingin musiikkitalon musiikkopoliklinikasta, jonne seuloutuu vaikeasti diagnosoitavista vaivoista kärsiviä muusikoita. Pulmia koostuu ratkaisemaan yhtä aikaa eri alojen huippuosaajia. Hyvin usein ongelmiin löytyy tällä tavoin ratkaisu.

Myös työyhteisöjen käyttöön saatiin kanavassa hyviä vinkkejä. Tapiola Sinfonietta järjestää muusikoilleen kerran viikossa jumppaergonomiaryhmän fysioterapeutin johdolla. Miksei tämä olisi mahdollista myös seurakunnissa? Myös TyKy-päivään voisi sisällyttää fysioterapeutin tai muun asiantuntijan vierailun.

Osanottajista tehdyn silmämääräisen ikäjakauma-arvion perusteella terveysasiat alkavat kiinnostaa iän ja työvuosien karttumisen myötä. Aikaa oli varattu mukavan runsaasti kysymyksille ja keskustelulle. Myös kysyjä tuntuivat uni-asiat mietittyvän. ✕

Hoivamusiikin näkökulmia miettimässä Kanttoripäivillä

Sain olla mukana kanttoripäivillä toteuttamassa kanavaa ”Mikä on hoivamusiikin paikka seurakunnassa?” Referoin tässä kirjoituksessa kanavan sisältöä ja teemoja sekä siitä virinnyttä keskustelua. Kanavaa toteuttamassa olivat kanssani Vartiokylän seurakunnan hoivamusiikko Mimmi Laaksonen sekä Kirkkomusiikkiliiton toiminnanjohtaja Jonna Aakkula.

KATRI VANHAMÄKI

KANTTORI, VARTIOKYLÄN SEURAKUNTA

Vartiokylän seurakunnassa on alkanut vuonna 2015 Helsingin seurakuntayhtymän diakonia-rahastosta rahoitettu määräaikainen projekti nimellä ”Hengellinen hoivamusiikko”. Projektissa on alusta asti toiminut työntekijänä MuM **Mimmi Laaksonen**. Alussa hän jakoi osittaisen hoitovapaan vuoksi projektin työtunnit MuM **Emmi Kuittisen** kanssa.

Ikääntyminen on merkittävä riskitekijä muistisairauksien puhkeamisessa. Vuonna 2016 Suomessa oli 288 099 yli 80-vuotiaasta henkilöä, mikä on yli 5 % väestöstä.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuonna 2030 yli 65-vuotiaita on maamme väestöstä 26 %. Vuonna 2060 tämän osuuden arvioidaan olevan jo 29 %. Suomessa on tällä hetkellä 195 000 muistisairasta, ja joka vuosi heitä sairastuu lisää 14 500 ihmistä. Oletettavasti kaikenlaisten hoivapalvelujen tarve sekä seurakunnan toimintamahdollisuudet tämän ikäryhmän parissa tulevat kasvamaan. Seurakuntien toteuttama laitoshartaustoiminta on perinteisesti sisältänyt hoivamusiikin elementtejä, joten seurakunnat ovat hoivamusiikin edelläkävijöitä.

Musiikin laajempia mahdollisuuksia hoiva-alalla on nyky-

sin alettu tutkia entistä enemmän. Hoivamusiikkityötä varten on vuonna 2010 perustettu oma yhdistys, Hoivamusiikki Ry. Hoivamusiikin edistämiseksi on kehitetty erilaisia projekteja ja rahoitusmahdollisuuksia mm. Taidetta hoitolaitoksiin -apuraha, Kulttuurikaari, Osaattori, erityiskoulutukset esim. Turun ammattikorkeakoulussa. Arkikokemusten perusteella tunnetua on, että musiikki voi tavoittaa muistisairaana tai kehitysvammaisen silloinkin, kun sanoja yhteisen kommunikaation pohjaksi ei enää ole. Myös tieteellinen tutkimus tuottaa jatkuvasti uutta tietoa musiikin vaikutuksista aivoihin vastasyntyneistä

(ja syntymättömistä!) lapsista aivo-
infarktipotilaiden kuntoutukseen tai
dementiapotilaiden virkistämiseen.

Mitä hoivamusikko käytännössä tekee?

Hoivamusikki-käsitteen taustalla on yhteisötaide (engl. community art, social art), millä tarkoitetaan, että taide on ihmisten keskellä ja osana toimintaa yhteisössä. Lyhyesti sanottuna hoivamusikki on ihmisten kohtaamista usein laitospäristössä, ja pääasiallisena välineenä siinä on musiikki. Käytännössä työ koostuu hoivamusikkihetkistä, hartauksista, yksilötapaamisista vuoteen ääressä sekä seurakunnan hoivamusikkialan kehittämistyöstä.

Kanttoripäivien hoivamusikkikanavassa Mimmi Laaksonen jakoi hyväksi havaitsemiaan käytäntöjä osallistujien kanssa. Tällaisia ovat mm. jokaisen tervehtiminen henkilökohtaisesti ennen musiikkihetken tai hartauden alkamista ja säestyssoittimen sekä laulumateriaalin ja sävel-lajien tarkoituksenmukainen valinta. Kirkonkelloina hartauden alussa ja lopussa on käytetty choir chimes -kuorokäsikelloja, joissa on rauhoittava ja kaunis ääni.

Hoivamusikkihetkissä pienet toiminnallisuudet eli liike- ja jumppalaulut piristävät. Myös toisto ja tuttuus on tärkeää: yhteis-

Hoivamusikki on ihmisten kohtaamista usein laitos- ympäristössä, ja pää- asiallisena välineenä siinä on musiikki.

sissä musiikkihetkissä käytetään samaa alku- ja loppulaulua joka kerta. Hoivamusikki on sekä esittävää että osallistavaa. Toisin kuin äänite tai virtuaalinen virikehetki, elävä muusikko voi musiikillaan reagoida ryhmän toimintaan ja vireystilaan.

Jotta hoivamusisointi laitoksissa toimisi, yhteistyö ja luottamus hoitohenkilökunnan kanssa ovat avainasemassa. Selkeästi määritellyt vastuuhenkilöt molemmin puolin lisäävät luottamusta ja tiedonkulkua. Hoitajan tietotaito hoidettavan tilanteesta on yksilöhuonekäynneillä erityisen tärkeää. Hoitajien kautta hoivamusikko saa selville mm. keiden luona voisi/pitäisi vierailla, onko jotain erityistä huomioonotettava ja mikä on asukkaan lempimusiikkia. Hoitajat ovat tässä tilanteessa myös vallankäyttäjiä. Miten asukas suhtautuu kirkon työntekijän vierailuun? Saako hänelle laulaa virsiä ja hengellisiä lauluja? Toimivan yhteistyön avulla voidaan myös lisätä hoivayksiköiden henkilökunnan uskallusta, ymmärtämystä ja osaamista kirkon tarjoamaa hartauselämää ja virikkeitä kohtaan.

Vartiokylän hoivamusikkiprojekti on sisältänyt myös kehittämis-työtä esimerkiksi virtuaalihartauksien parissa sekä VerkkoKanttori-projektin. Nämä välineet ovat syntyneet sairaalasielunhoitajien toiveesta ja tarpeesta; heillä ei Helsin-

gissä yleensä ole mahdollisuutta elävän muusikon työparina toimimiseen omassa työssään, toisin kuin pastoreilla seurakuntatyössä. Ideana on, että kännykän ja kannettavan kaiuttimen avulla sairaalapappi saa nopeasti ja vaivattomasti ammattilaisen tekemää musiikkia työssään eteen tuleviin tilanteisiin. On kuitenkin selvää, etteivät tällaiset välineet voi korvata elävää muusikkoo sen enempää kuin muutkaan äänitteet ovat tähän asti voineet tehdä.

Projekti on poikunut myös erilaisia lyhytkestoisia ryhmiä. Helsingin kaupungin omaishoidon tukikeskuksen kanssa järjestettiin Muis- taakseni laulan -ryhmä omaishoitajille ja hoidettaville. Neurologisesti sairaiden alle 65-vuotiaiden hoivatalossa perustettiin laitosbändi, jota hoivamusikko ohjasi ja jonka taival huipentui diakoniamessussa esitettyyn lauluun. Tässä projektissa yhteistyökumppanina oli Helsinki-Mission ylläpitämä musiikin erityis- palvelukeskus Resonaari ja apuna kuvionuottimenetelmä. Vartiokylän seurakunnan musiikkityön kanssa järjestettiin myös Musiikkia ikio- mille -ryhmä odottaville vanhem- mille, jossa teemoina oli mm. musiikin vaikutus vauvaan ennen ja jälkeen syntymän, synnytyslaulu, musiikki lapsen ja vanhemman kommunikaation välineenä sekä kastevirret.

Miksi hoivamusikki on kirkon tehtävä?

Hoivamusikki on yksi tapa tarjota hengellistä lohdutusta ja turvaa ih-

miselle, joka ei kuntonsa vuoksi enää pääse kirkkoon. Seurakun- nan muusikko käyttää työssä hyväkseen erityisesti hengellisen musiikin aarteistoa. Virret ja hengelliset laulut ovat monelle todella tärkeitä, ja toki työssä käytetään myös esimerkiksi kansanlauluja ja maakuntalau- luja. Hoivamusikkityö vastaa osaltaan ihmisen läsnäolon ja rinnalla kulkevan lähimmäisen kaipuuseen. Hengellisten, henkisten ja sosiaalisten kysymysten käsittelyssä musiikin non-verbaali luonne mahdollistaa symbolikielen käytön erityisesti tilanteissa, joissa kielellistä kommunikaatiota ei enää ole mahdollista tai mielekästä käyttää.

Vaikka musiikkihetkeä ei muuta- man hetken tai päivän päästä enää muistaisikaan, siitä säilyy hyvä tunne ja rauhallinen mieli. Henkilö- kunnan kokemusten lisäksi tutkimustietokin aiheesta osoittaa, että itselle mieluisan, tutun musiikin kuuntelu vähentää väliaikaisesti ahdistusta ja lisää kielellistä sujuvuutta ja omaelämäkerrallisten asioiden muistamista. Laulaminen vaikuttaa myönteisesti mm. mielialaan, hengitykseen ja keho- asentoon, sydämen lyöntitiheyden vaihteluun ja mielihyvähormoni oksitosiinin eritykseen. Tämä on yksi selittäjä yhteislaulutilaisuuksien ja kuorosten suosion taustalla sekä kuorolaulun harrastajien tutkitusti korkeammalle elinajanodotteelle. Niin ollen ammattitaitoinen musiointi kaikenikäisten ja -kuntoisten ihmisten kanssa on myös todellinen valttikortti seurakunnan työkalu- pakissa.

Kanttoripäivien hoivamusikki- kanavassa virisi aiheesta myös vil- kasta keskustelua. Huolta aihe- utti yleinen asenne työyhteisöissä ja arkirutiineissa; miten tälle työlle saisi raivattua enemmän keskitty- nnyttä aikaa kalenterissa? Ilahdutta- via kokemuksia jaettiin toisaalta sii- täkin, miten esimerkiksi lapsi- tai nuorisotyön kanssa on toteutettu laitosvierailuja, joista molemmat osapuolet ovat nauttineet.

Koskettaviakin hetkiä koettiin: kaikki joutuivat kaivelemaan nenä- liinoja viimeistään siinä vaiheessa, kun katsoimme videon **Naomi Fei- lin** validaatimenetelmään perus- tuvasta musiikillisesta kohtaami- sesta muistisairaana ja täysin omassa maailmassaan olevan **Gladys Wil- sonin** kanssa. Tämä Youtubesta löytyvä video kertoi ainutlaatuisesta ja herkstä kohtaamisesta, jonka musiikki mahdollisti.

Hoivamusikkikanavan osallis- tujista monilla oli yksittäisiä seura- kuntalaisia tai porukoita, jotka kävi- vät joko kanttorin kanssa tai omin neuvoin hoivalaitoksissa laula- massa. Toisaalta muistutettiin us- konnollisen herkkyyden tärkey- destä: ainakin pääkaupunkiseudulla pitää olla tarkkana puoskaroinnin tai liiankin innokkaan evankelioin- nin kanssa, jotta hyvä yhteistyö hoi- valaitosten kanssa toimii. Seurakun- nallinen hoivamusikki laitoksissa on myös niin tärkeää ja ammattitai- toa vaativaa, että sitä ei voi jättää pelkästään vapaaehtoisten toimin- nan varaan. Osallistujien yhteisenä toiveena ja tarpeena olikin myös alan koulutuksen lisääminen. ✕

Kuule minun ääneni

Kirkon akateemiset AKI r.y.:n sekä sen perusliittojen valtuustot pidettiin 2.–3. toukokuuta. Itse sain kunnian osallistua valtuustoihin opiskelijajäsenenä ensimmäistä kertaa. Jo muutamaa viikkoa aikaisemmin postilaatista oli läsähtänyt paksu kirjekuori pursuten erilaisia perehdytysmateriaaleja ja esityslistoja liitteineen. Aktiivinen opiskelijavaikuttaja ei tuota nippua kuitenkaan säikähtänyt, vaan tarttui siihen suurella innolla – Nyt lähdetään tekemään ammattiliiton tulevaisuutta.

Joensuun läntisen teologian opiskelijoiden ainejärjestö Fides Ostiensis ry:n puheenjohtajan lekasta ja hatusta luopuessani joulukuussa 2017 tiesin edunvalvonnan olevan intohimon. Seuraavaksi vuorossa olikin Itä-Suomen yliopiston ylioppilaskunnan hallitus. Kun Joensuun molemmat

Pappisliiton opiskelijaedustajan paikat aukesivat hakuun, tiesin haluavani myös sinne. Epäroin kuitenkin, miten yhtäaikainen vaikuttaminen sekä ylioppilasliikkeessä että ammattiyhdistysliikkeessä tulisi luonnistumaan. Tämän kaksoisagenttiuteni vuoksi jouduin-

kin matkustamaan tuolloin toukokuun alussa, alle viikossa, lähes 1500 kilometriä. Ilokseni kuitenkin huomasin, että nämä tehtävät tukevat toisiaan ja antavat toinen toisilleen jotain enemmän.

Koulutuspolitiikkaa ylioppilaskunnassa tehdessäni olen huomannut, että kaikki edunvalvonta kannattaa tehdä tulevaisuus edellä. Tuloksia on luonnollisesti mukavaa saada paljon ja nopeasti, mutta usein vaikuttaminen vaatii

aikaa ja pitkäjänteisyyttä.

Tämän hetken vaikuttamistyö tähtää useammin tulevaisuuden hyvinvointiin ja etuihin kuin juuri tämän kyseisen hetken muuttamiseen. Tämän vuoksi me opiskelijat olemme ammattiliitoissamme tärkeässä roolissa. Oma liittoni Pappisliitto on monella tavalla edelläkävijä opiskelijoiden asemaa edistäessään. Pappisliitossa myös opiskelijalla on oikeasti mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa.

Tämän hetken
vaikuttamistyö
tähtää useammin
tulevaisuuden
hyvinvointiin ja
etuihin kuin juuri
tämän hetken
muuttamiseen.

Hyvä niin, sillä samoin kuin tyytyväinen opiskelija suorittaa opintopisteitään jouhevasti, myös tyytyväinen liiton opiskelijajäsen on valmistuttuaan varsinainen jäsen – jäsen, joka ylläpitää ja edelleen kehittää sitä työtä, jota tällä hetkellä tehdään. ✕

Seurakunta – Yleisö, asiakaskunta, vai yhteisö?

Muutama viikko sitten ajatukseni alkoi harhailla saarnan aikana ja aloin katsella kirkkokansaa urkuparvelta. Satakunta ihmistä, joista suuren osan tunnistin kahdenkymmenen vuoden ajalta. Laskin, montako heistä tunsin nimeltä: viisi. Vain hieman useamman kanssa olin joskus vaihtanut jonkin sanan, ehkä noin pariakymmentä tervehtisin kadulla.

ISMO SAVIMÄKI

KANTTORI, HÄMEENLINNA-VANAJAN SEURAKUNTA

Mikä tuo puolitutema-ton ihmisjoukko on minulle? Yhteisö, johon kuulun? Yhteisen asian äärellä ollaan, ja se tuo joskus yhteenkuuluvuuden tunteen, mutta yhteisön kriteerit ei sillä täyty. Yleisö? Asiakaskunta, jota palvelen? Nuo sanat kirjoitettuani alan voida pahoin, mutta pelkään, että ne kuvaavat todellisuutta osuvimmin. Tuntevanko kirkonkävijät itse toisi-aan? Huolestuuko kukaan, jos uskollinen kirkkovieras ei enää ilmes-tykään penkkiinsä; soittaako, viekö sairaalaan kukkia? Meneekö joku juttelemaan uusien kirkkovieraiden kanssa jumalanpalveluksen jälkeen?

Loppusoiton jälkeen siivoi-len nuotit reppuuni, vedän ta-kin päälleni ja kävelen alas. Ehdin nähdä muutaman selkämyksen ovi-aukossa, sitten kirkko on tyhjä.

”Jos sinne tulee yksinäisenä, sieltä lähtee yhtä yksinäisenä”, oli erään seurakuntalaisen ensimmäi-nen repliikki, kun keskustelimme jumalanpalveluksesta. ”Antakaa kaiken muun olla, tai ihan sama, mutta järjestäkää ne kirkkokahvit!” sanoi toinen. Tällaiset kommentit ovat meille työntekijöille kiusal-lisia. Eikö seurakuntalaisille riitä, että annamme heille parastamme: punnittua puhetta, tuntikausia har-joiteltuja musiikkiesityksiä? Eivätkö he ymmärrä, että syvin keskinäinen yhteys syntyy jumalanpalveluksen aikana, yhteisen asian äärellä, yh-dessä laulaen ja rukoillen; että itse messu on Jumalan perheväen juhla! Jos he oikein pinnistäisivät, eivätkö he suostuisi tuntemaan sitä paljon puhuttua yhteisöllisyyttä näiden kautta? Pitääkö meidän, akateemi-sesti koulutettujen muusikoiden ja

teologien alkaa käyttää aikaamme mummojen kanssa kahvittelemi-seen?

Aika on laatua

Vastaus: kyllä pitää, jos aiomme vaalia jumalanpalveluksiin ko-koontuvaa seurakuntaamme yhtei-sönä. Eikä se edes riitä: meidän on edes hetkeksi maltettava astua it-sestämme sivuun, vaiettava omista hienoista ajatuksistamme ja koke-muksistamme ja nähtävä ympäril-lämme olevat ihmiset kiinnosta-vina. Hankkiuduttava tilanteisiin, joissa voimme tutustua seurakunta-laisiimme, järjestettävä jokapyhäiset kirkkokahvit, joista itse lähdemme viimeisenä.

Kokonaista toimintakulttuu-ria on äärimmäisen vaikeaa lähteä muuttamaan. Tarvitaan paljon: ai-nakin yksi jääräpää, joka on tyyty-

mätön nykytilanteeseen, mutta jolla on näky paremmasta; viisaat menettelmät sekä paljon aikaa, hyvää taitoa ja kärsivällisyyttä. Kyky tunnistaa tosiasiat ja rohkeus tehdä siitä johtopäätökset. Jos haluamme, että seurakunta on yhteisö muutenkin kuin mielikuviemme ohuissa yläpilvissä emmekä siihen tyydy, jotakin on tehtävä.

Ex Haapajärvi lux

Lapsuuteni kotiseurakunnassa Haapajärvellä alettiin seitsemän vuotta sitten rakentaa jumalanpalvelusyhteisöä erittäin määrätietoisesti. Kirkkoherra **Kari Tirola** poimi idean Ruotsin Lundista, mutta lähti työtovereineen soveltamaan sitä Haapajärven olosuhteisiin sopivaksi. Uudistuksen idea ovat jumalanpalvelusryhmät.

Aktiivisten kirkonkävijöiden joukosta valittiin keväällä kymmenen henkilöä, joita pyydettiin mukaan jumalanpalvelusryhmiin. Jokainen heistä sai koota oman ryhmänsä miten halusi. Ryhmät alkoivat toimia syksyllä, ja siitä tähän päivään asti seurakunnan liki jokaisessa jumalanpalveluksessa on ollut mukana vähimmillään muutaman, enimmillään parinkymmenen hengen avustajajoukko, joka tervehtii kirkkoon tulijat, lukee tekstiä ja esi-

rukouksen, kerää kolehdin ja järjestää kirkkokahvit. Avustajajoukko on kirjava: mukana on lapsia, työikäisiä, vanhuksia, kehitysvammaisia, eri herätysliikkeiden edustajia, duunareita ja maistereita. Avustajia kannustetaan avoimuuteen: jos kahveille jää uusi ihminen, hän saa taa-tusti juttuseuraa.

Sisältä syttävä ja alhaalta kasvava seurakunta

Lähtökohta oli toinen kuin useimmissa uudistusmielintöissä: ei lähdetty houkuttelemaan niitä, jotka kirkossa eivät yleensä käy, vaan vastuuta jaettiin jumalanpalveluksista jo ennestään tutuille kasvoille. Vastuullisen tehtävän saatuaan he itse kutsuivat mukaan ystäviään, sukulaisiaan ja naapureitaan, ja sitä kautta uutta väkeä on tullut mukaan.

Haapajärven esimerkki todistaa, että hyvä yhteisö syntyy alhaalta päin, kun sille antaa aluksi riittävästi tukea ja paljon vapautta. Ylhäältä päin, vahvan johtajan ympärille syntyvä yhteisö pahimmillaan infantilisoit, taannuttaa jäsenensä; jäsenilleen tilaa ja aikaa antava yhteisö tervehdyttää.

Jotta yhteisö alkaisi kannatella itse itseään, tarvitaan väljää ja vapaata aikaa, toisaalta myös ajan ku-

lumista, toistoa, yhteisön kokoontumisten muuttumista osaksi omaa elämänrytmiä.

Ecce homo

Hämärästi muistan ajan, jolloin jumalanpalvelus tuli osaksi omaa elämänrytmiäni. Opiskeluaikanani totuin käymään Kuopion tuomiokirkon Perjantaimessussa ja sunnuntaiaamun jumalanpalveluksessa – ja molempien jälkeen opiskelijaseurakunnan Rännäri-kahvilassa. Kun Rännäri oli kiinni, messuunkaan ei välttämättä tullut lähdettyä. Kahvitteluissu ilman messua olisi taas tuntunut ontolta. Messuista en muista paljon muuta kuin, että siellä oli aina ehtoollinen, virsiä oli mukava laulaa, papeilla oli yleensä jotain asiaa ja että penkeissä istui muitakin. Jos messun rakennetta olisi toimittajien itsensä mielestä muutettu radikaalisti, vaikka muutettu ripin paikkaa, olisin sitä tuskin huomannut. Olenneista oli, että jonkinlainen messu pidettiin – ei niin väliä, minkälainen – ja että sen jälkeen sai viettää aikaa muiden kanssa.

Joskus päätin, että kun jumalanpalveluksessa aletaan taputtaa pappeiden saarnoille ja kanttorien musiikkiesityksille, eroan kirkosta. On taputettu, en ole eronnut. Olen alkanut hyväksyä luterilaisen kirkon avaruuden: jos joku tulee kirkkoon kuin konserttiin tai talkshowhun, niin siitä vain, tervetuloa kuitenkin! Tervetuloa edelleen nekin, jotka haluavat olla kirkossa aivan omissa mietteissään ja lähteä kotiinsa jo loppusoiton aikana! Haaveeni on kuitenkin, että alkaisimme välittää niistä ihmisistä, jotka kirkkoissamme käyvät. Ecce homo. ✕

**Eikö seurakuntalaisille
riitä, että annamme heille
parastamme: punnittua
puhetta, tuntikausia
harjoiteltuja musiikkiesityksiä?**

Kuka oli Selim Eskelin

Viime vuonna Suomi juhli 100-vuotista itsenäisyyttä. Vuosi oli myös reformaation juhluvuosi. Viime vuonna muisteltiin myös 150 vuotta sitten syntynyttä marsalkka Mannerheimia. Vähemmälle huomiolle jäi Selim Eskelin, joka syntyi niin ikään 150 vuotta sitten. Kuka oli tämä mies, jonka nimeä kantava säätiö on jakanut apurahoja vuodesta 1974 lähtien?

REIJO PAJAMO

KIRKKOMUSIIKIN EMERITUSPROFESSORI

Selim Konstantin Eskelin syntyi toukokuun 5. päivänä 1867 Liljendalissa, missä hänen isänsä toimi lukkarina. Käytyään ala-alkeskoulua ja lyseota Eskelin aloitti opinnot Helsingin lukkari-urkurikoulussa. Koulun oppiaineina oli mm. laulu, pianonsoitto, urkujen soitto sekä urkujen hoito ja viritys. Myöhemmin opetukseen liitettiin vielä musiikin teoria, säveltäminen ja vokaliisilaulu. Lukkari-urkurikoulun perustaja **Lorenz Achté** itse opetti musiikin teoriaa sekä koraali- ja kuorolaulua, rouva **Emmy Achté** yksinlaulua ja **Lauri Hämäläinen** urkujen soittoa. Eskelin suoritti Helsingin lukkari-urkurikoulun vuonna 1896.

Jo edellisen vuoden (1895) syyskuussa Eskelin oli kirjoittautunut **Martin Wegeliuksen** perustamaan Helsingin Musiikkiopistoon. Hä-

nen pääaineekseen oli merkitty urkujen soitto, jota opetti professori **Richard Faltin**. Lisäksi hän opis-

keli musiikin historiaa ja säveltämis-
tapailua Wegeliuksen johdolla, pianon-
soittoa **Ingeborg Hymanderin** ja
yksinlaulua **Abraham Ojanperän**
johdolla. Eskelin suoritti lau-
lussa neljä kurssia, kaikki arvo-
sanalla 9. Ohjelmistossa oli
mm. Mozartin, Beethovenin,
Schubertin, Schumannin,
Mendelssohnin ja Gouno-
din säveltämiä lauluja.

Etevä oppilas

Eskelin menestyi opinnois-
saan hyvin, etenkin urku-
jensoitossa. Hänen todet-
tiin hallinneen virtuoosisesti
klassisen urkukirjallisuuden
merkkiteoksia kuten Bachin,
Mendelssohnin, Guilminin,
Vidorin ja Lisztin urkusävellyk-
siä. Eskelinin taidoista kertoo myös
se, että hän esitti opiston julkisissa
näytteissä Rheinbergerin, Ritterin ja
Merkelin vaativia urkusonaatteja.
Eskelin suoritti urkujensoiton dip-
lomin vuonna 1898. Hänen vuonna
1898 saamassa Musiikkiopiston

päästötodistuksessa komeilivat seuraavat arvosanat: urkujensoitto 10, musiikin historia 10, säveltapailu 10, diktaatti 10, kuorolaulu 10, yleinen musiikkioppi 9, kenraalibasso 9.

Miksi Eskelin ei suorittanut diplomitutkintoa laulussa, mihin hänellä olisi ollut hyvät edellytykset? Tämä johtui siitä, että alkuvuosina Helsingin Musiikkiopistossa saattoi suorittaa diplomitutkinnon ainoastaan kolmessa eri aineessa: pianonsoitossa, viulunsoitossa ja urkujensoitossa. Laulun diplomitutkinnon suorittaminen tuli mahdolliseksi vasta 1920-luvulla **Erkki Melartinin** johtajakaudella.

Työura kanttorina

Valmistumisensa jälkeen Selim Eskelin toimi kanttori-urkurina mm. Helsingin pitäjässä, Sipoossa ja Kristiinankaupungissa. Vuonna 1899 hänet valittiin Kotkan seurakunnan kanttori-urkuriksi. Virka vakinaistettiin kaksi vuotta myöhemmin elokuussa 1901. Samassa kuussa otettiin käyttöön myös kirkon uudet 36 äk. urut, mitkä oli

valmistanut Walckerin urkurakentamo. Eskeliniltä vaadittiin 2 000 markan takuusitoumus uruista. Eskelin huolehtikin uruista niin tuntevalla tavalla, ettei hän sallinut Kristillisen Nuorisoyhdistyksen käyttää urkuja kuoroharjoituksissa, mikä aiheutti seurakunnassa melkoisen riidan. Asiaa käsiteltiin mm. piispantarkastuksessa. Lopulta kiistassa päästiin sopuun. Eskelin salli urkujen käytön – mutta vain sillä ehdolla, että soittaja oli suorittanut kanttori-urkurin tutkinnon.

Eskelin hoiti Kotkan kirkon kanttorin virkaa vuoteen 1913 saakka siirtyen sen jälkeen Hangon seurakunnan lukkarin virkaan neljän vuoden ajaksi. Ehkäpä hän ei viihtynyt Hangossa, koska haki takaisin Kotkan kirkon urkuriksi. Vaalista tuli erittäin sekava ja riitaisia, josta tehtiin valituksia aina senaattiin asti. Kirkko-raati asetti 13 hakijan joukosta ensimmäiselle sijalle Eskelinin ”hänen suureen etevämyyhteensä katsoen”. Lopulta Eskelin voitti vaalin ja otti viran vastaan vuoden 1917 alusta. Vuoden 1929 kanttorimatrikkelin mukaan hänelle maksettiin viranhoidosta palkkaa 23 000 markkaa.

Originelli ihminen

Selim Eskelin opittiin tuntemaan hyvin originellina ihmisenä, hyvin seurallisena ja hyvin humoristisena henkilönä, joka suuresti arvosti taidetta. **Emer Silius** kuvasi Kirkkomusiikkilehteen kirjoittamassaan artikkelissa (KML 2/1983) Selim Eskelinä ”Suolinnan herrana, joka talvisunnuntaisin susiturkkiinsa kääriytyneenä nousi rekeen kotonaan Pyhtäällä ja kulkusten kilistessä

Selim Eskelinin Säätiön vuoden 2017 apurahat

Selim Eskelinin Säätiön vuoden 2017 apurahat jaettiin Musiikkitalossa joulukuun 14. päivänä tavallista juhlavammassa merkeissä, koska Selim Eskelinin syntymästä tuli kuluneeksi 150 vuotta. Apurahojen jaon suorittivat säätiön hallituksen puheenjohtaja **Heikki Hämäläinen** ja varapuheenjohtaja **Kirsi Lemponen**. Jakotilaisuudessa esiintyi kaksi aikaisemmin säätiön stipendin saanutta laulutaiteilijaa, **Soile Isokoski** ja **Ville Ruusanen**. Stipendilautakunnan puheenjohtaja **Reijo Pajamo** kertoi, kuka oli Selim Eskelin? Säätiön pitkäaikainen asiamies **Emer Silius** kertoi puolestaan Eskelinin säätiön perustamisesta vuonna 1939 ja sen toimintahistoriasta. Juhlavuoden kunniaksi säätiö jakoi Sibeliuksen Akatemiassa laulua opiskeleville apurahoina yhteensä 120 000 euroa 29:lle saajalle. Tunnustus-palkinnon 15 000 euroa sai **Sirkku Rintamäki**.

suuntasi matkansa Kotkan kirkkoon, mistä taas jumalanpalveluksen päätyttyä yhtä vaikuttavalla tavalla palasi maaseudun rauhaan”.

Eskelinille myönnettiin director musices -arvonimi vuonna 1934. Selim Eskelin kuoli 16.7.1938 71 vuoden iässä. ✕

Selim Eskelin
opittiin
tuntemaan
hyvin
originellina
ihmisenä.

Selim Eskelinin SÄÄTIÖN VAIHEITA

EMER SILIUS

ASIAMIES, SELIM ESKELININ SÄÄTIÖ

Selim Eskelin kuoli siis 16 päivänä heinäkuuta 1938. Kun hänellä ei ollut vaimoa eikä lapsia, Kotkan seudulla varmaan tuumailtiin, kenelle varakas vanha-poika omaisuutensa jättäisi. En tiedä, kertoiko Selim Eskelin aikeistaan jo eläessään, mutta ainakin heti hänen kuoltuaan asiaan saatiin täysi selvyys. Hän oli pari vuotta ennen kuolemaansa laatinut seikkaperäisen testamentin.

Testamentin alku ei yllättänyt. Siinä muistettiin sukulaisia, joille Eskelin määräsi koti-irtaimistonsa, siihen luettuna taideteokset ja pianon, sekä jonkin verran rahavaroja. Mutta sitten päästiin itse asiaan. Kaiken muun irtaimen ja kiinteän omaisuutensa hän määräsi perustettavalle *Selim Eskelinin säätiölle*, jonka säännöt hän pilkuntarkasti määritteli.

Säätiön päätarkoituksena tuli olemaan silloisen Helsingin Konservatorion, siis nykyisen Sibelius-

Akatemian opiskelijoiden tukeminen. Piti perustaa kaksi rahastoa, joista toisesta jaettaisiin apurahoja etupäässä laulun opiskelijoille ja toisen varoilla perustettaisiin koti Akatemian vähävaraisille oppilaille.

Säätiön varoihin kuului myös yksi kokonainen tontti ja kolme neljännestä toisesta tontista Kotkan kaupungissa; näillä tonteilla sijaitsi vanhoja, osin huonokuntoisia puurakennuksia. Lisäksi säätiö omisti rakentamattoman suo- ja metsätilan Pyhtään kunnassa. Näitä kiinteistöjä ei saanut myydä eikä kiinnittää, vaan säätiön vaurastuttua Kotkassa sijaitseville tonteille oli rakennettava ajanmukaisia uudisrakennuksia.

Eskelin luotti lujasti Suomen markkaan ja pankkeihin, näistä erityisesti Pohjoismaiden Yhdyspankkiin. Niinpä säätiön kaikki irtaimet varat piti tallettaa Yhdyspankkiin edullisimmalla tavalla korkoa tuottamaan. Niin, siihen

aikaan talletuksille sai vielä hyvää korkoa.

Joku voi ihmetellä, ettei talousmies Eskelin pelännyt inflaatiota, joka 1920-luvulla oli nostanut saksalaisten postimerkkienkin hinnat miljooniin saksanmarkkoihin, kuten me filatelitit hyvin tiedämme. Mutta 1930-luvulla olot olivat Suomessa vakaat, markka oli vahva eikä tulevaan suursotaan osattu vielä varautua.

Se, kuinka tärkeänä Selim Eskelin nimeään kantavaa säätiötä piti, näkyy hyvin säätiön hallituksen ja stipendilautakunnan kokoonpanoa koskevista määräyksistä.

Säätiön kolmihenken hallituksen saivat nimittää Suomen Pankin johtokunta, Kanttori-Urkuriyhdistyksen vuosikokous ja Helsingin kaupunginvaltuusto, joista kukin valitsi yhden varsinaisen ja yhden varajäsenen. Säätiön jakamat stipendit tulisi puolestaan jakamaan viisihenkinen lautakunta, johon Helsingin Kon-

servatorion, siis nykyisen Sibelius-Akatemian, opettajakunta valitsee kaksi jäsentä, Kanttori-urkuriyhdistyksen vuosikokous kaksi jäsentä ja Helsingin kaupungin musiikkilautakunta yhden jäsenen. Säätiöllä tuli olla kaksi KHT-tilintarkastajaa, jotka Helsingin kaupungin kunnallis-pormestari valitsi vuodeksi kerrallaan. Ei siis mikään turha säätiö!

Vaikka säätiön tuli jakaa stipendejä etupäässä laulun opiskelijoille, kanttori Selim Eskelin ei sentään kokonaan syrjäyttänyt omaa ammattikuntaansa. Stipendejä jaettaessa piti erityisesti ottaa huomioon Suomen Kanttori-urkuriyhdistyksen tai vastaavan ruotsinkielisen järjestön vähävaraisten jäsenten pojat ja tyttäret.

Tämän testamentin perusteella laadittiin säätiön säännöt, jotka oikeusministeriö vahvisti kolmiennen kuukautta Eskelinin kuoleman jälkeen 11.10.1938.

Selim Eskelinin säätiö merkittiin säätiörekisteriin 18.11.1939. Säätiön ensimmäinen hallitus on syytä mainita. Sen muodostivat puheenjohtajana pankinjohtaja **Eero Ilves**, varapuheenjohtajana pankinsihteeri **Walter Sahlstein** ja jäsenenä tirehtööri **Jaakko Tuuri**. He toimivat kaikki kolme tehtävissään parinkymmenen vuoden ajan.

Kaikki näytti olevan kunnossa. Säätiö oli perustettu, ja sen piti ryhtyä kartuttamaan omaisuuttaan ja toteuttamaan säättäjän sille määräämiä tarkoituksia. Mutta sitten tulikin mutkia matkaan.

Säätiö ennätti olla säätiörekisterissä eli virallisesti olemassa

Säätiön päätarkoituksena tuli olemaan silloisen Helsingin Konservatorion, siis nykyisen Sibelius-Akatemian opiskelijoiden tukeminen.

vain parisen viikkoa, kun alkoi talvisota. Sitä seurasivat välirauha ja jatkosota ja sodanjälkeiset vaikeat vuodet. Voimakas inflaatio alkoi syödä säätiön omaa, pankkiin talletettujen varojen arvo romahti kymmenessä vuodessa lähes kymmenesosaan alkuperäisestä. Vuokrien säännöstely piti huolen siitä, etteivät vanhojen puurakennusten tuotot riittäneet edes ylläpitokustannuksiin. Rakennusvelvoitteen täyttäminen näytti jäävän haaveeksi, ja vaikutti jopa siltä, ettei stipendejäkään päästäisi koskaan jakamaan.

Säätiön säännöt kaipasivat kiipeästi muutosta, mutta silloisen laintulkinnan mukaan se ei ollut mahdollista. Säätiön perustaja oli sanansa sanonut, eikä häntä voitu enää kuulla.

Säätiö taisteli elämästään kolmenkymmenen vuoden ajan pysymättä mitenkään toimimaan musiikinopiskelijoiden hyväksi. Vuosien saatossa oikeusministeriön kanta testamenttisäätiöiden sääntöjen muutoksiin alkoi kuitenkin

pehmetä, ja vihdoinkin vuonna 1969 Selim Eskelinin säätiön sääntöjen muutos hyväksyttiin.

Muutoksen jälkeen säätiön varojen ei enää tarvinnut maata pankkitilillä, vaan ne voitiin sijoittaa varmoihin arvopapereihin. Toinen ratkaiseva muutos oli, että vaikka kiinteistöjen myyntikieltoa ei saatu kumotuksi, rakentamisvelvoite kumottiin.

Nyt ei ollut estettä tonttien vuokraamiselle. Molemmat kaupunkitontit annettiinkin vuokralle rakennusliikkeille. Ne perustivat kaksi asunto-osakeyhtiötä ja nyt tonteille pystytettiin ne kerrostalot, jotka Selim Eskelin oli visioissaan 1930-luvulla nähnyt. Eiväthän rakennukset tulleet säätiön omistukseen, mutta säätiön tonteilla ne kuitenkin sijaitsivat ja tuottivat kohtalaisen hyvää vuokratuloa.

Myyntikielto koski myös Vainion tilaa, mutta sen valtio lunasti itselleen osaksi Kananiemensuon luonnonsuojelualue. Säätiön hallitus vetosi sääntöihin ja vastusti pakkolunastusta lähinnä

muodon vuoksi. Vainion tila siis menetettiin, mutta se oli jo tehtävänsä tehnyt: sen pieni metsäosa oli hakattu ja kaikki irtoava puutavara myyty.

Nyt säätiö pääsi lopultakin toteuttamaan Selim Eskelinin asettamia tarkoituksia. Vuonna 1972 perustettiin säätiön stipendirahasto 20 000 markan peruspääomalla ja jo kaksi vuotta myöhemmin, vuonna 1974, Selim Eskelinin stipendirahasto pääsi jakamaan ensimmäisen stipendinsä. Stipendin määrä oli 1 000 markkaa ja sen sai musiikinopiskelija **Tuomo Nikkola**. Kun soitin Nikkolalle ja kutsuin hänet kahvitilaisuuteen stipendiään vastaanottamaan, hän kysyi ”Keitä muita sinne tulee?” Vastasin, että Sibelius-Akatemian vararehtori ja säätiön hallitus. ”No”, totesi Nikkola, ”sitten täytyy panna parempi villapaita”. Tuomo Nikkola kutsuttiin myös tähän 150-vuotistilaisuuteemme, mutta hänellä oli este. Luen hänen vastauksensa:

”Lämmöllä muistelen monesti sitä, kun köyhää opiskelijapoikaa autoitte opinnoissa eteenpäin. Satuinhan olemaan vielä ensimmäinen Eskelinin säätiön apurahan saaja. Lehdessä ollut valokuvakin on tallessa. Toivotan teille antoisaa ja mieliinpainuvaa 150-vuotisjuhlaa ja hyvää jatkoa säätiön arvokkaalle työlle.”

Stipendejä on tämän jälkeen jaettu vuosittain ja jaettava määrä on säätiön vaurastuessa vähän kerrassaan kasvanut. Tänä vuonna stipendejä jaetaan yhteensä 120 000 euroa ja saajia on peräti kaksikymmentäyhdeksän. Se on kaikkien aikojen ennätys.

Säätiön toinen päätarkoitus, kodin perustaminen ja ylläpitäminen vähävaraisille Sibelius-Akatemian oppilaille, tuotti aluksi säätiön hallitukselle päänvaivaa. Kokonaisen asuinrakennuksen hankkiminen todettiin käytännössä mahdottomaksi, ja niinpä asia on ratkaistu ostamalla osakehuoneistoja ja vuokraamalla niistä huoneita opiskelijoille. Ensimmäiseksi ostettiin vuonna 1986 Eino Leinon kadulta kolme huonetta ja tupakeittiön käsittävä huoneisto, joka kunnostettiin, kalustettiin, varustettiin asuiskelpoiseksi ja vuokrattiin ensin neljälle, myöhemmin kolmelle naisopiskelijalle.

Huoneistoja on nyt jo neljä, ja niissä asuu yhteensä yksitoista Sibelius-Akatemian opiskelijaa. Heidän maksamansa vuokra on huoneistojen hyvän sijainnin huomioon ottaen varsin kohtuullinen, ja siihen sisältyy kalustus ja muu varustus sekä sähkö ja internet-yhteys. Säätiöllä on mahdollisuus lähiaikoina hankkia lisää opiskelija-asunnoiksi sopivia huoneistoja. Vaatimus, että asukkaiden tulisi olla vähävaraisia, on säännöistä poistettu. Musiikinopiskelijat ovat kaikki lähtökohtaisesti enemmän tai vähemmän vähävaraisia, mutta opintotukijärjestelmä tekee opiskelun mahdolliseksi heikommatkin lähtökohdat omaaville.

Musiikinopiskelijat ovat olleet miellyttäviä ja luotettavia vuokralaisia. Heille on korostettu, että naapurien kotirauha on otettava huomioon ja että asunto on asuimista, ei harjoittelua varten. Tässä suhteessa ei ole ollut vakavampia ongelmia muulloin kuin aivan asuntolatoiminnan alussa, jolloin

erään asukkaan harjoittelu flyygellillä konserttia varten johti kirjalliseen varoitukseen asunto-osakeyhtiön taholta. Säätiö teetti kalliin ääntäeristävän seinän, joka ei mitään auttanut. Sen sijaan asukkaan oma-aloitteinen muutto omakotitaloon korjasi tilanteen. Sitten asiat ovat sujuneet paremmin. Ainanahan on herkkäkorvaisia naapureita, jotka eivät siedä mitään ääniä opiskelijoiden asunnosta edes päiväsaikaan, mutta asioista on yleensä selvitty keskustelemalla ja itse taloyhtiöihin säätiöllä on aina ollut hyvät suhteet.

Lopuksi säätiön nykyinen organisaatio. Hallituksen puheenjohtajana toimii varatuomari **Heikki T. Hämäläinen**, varapuheenjohtajana kanttori **Kirsi Lemponen** ja jäsenenä musiikin maisteri **Gita Kadambi**. Stipendilautakunnassa ovat tänä vuonna toimineet puheenjohtajana professori **Reijo Pajamo** ja jäsenenä lehtori **Päivi Heikinheimo**, musiikin maisteri **Ilkka Lehtonen** sekä kanttorit **Erkki Hannonen** ja **Nina Pakkanen**. Tilintarkastajana on jo useamman vuoden toiminut KPMG Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT-tilintarkastaja **Kai Salli**.

Itse olen toiminut säätiössä vuodesta 1970 lähtien, aluksi sihteerin ja sittemmin asiamiehen nimikkeellä. Tästä elämäni suu-
resti rikastuttaneesta tehtävästä – henkisesti, ei toki taloudellisesti – olen nyttemmin siirtymässä ns. viisaan lepoon. ✕

Esitelmä on pidetty Selim Eskelinin syntymän 150-vuotismuistojuhlissa ja sen yhteydessä järjestetyssä apurahojen jakotilaisuudessa 14.12.2017.

Myytteihinkö me uskomme?

Vastine **Juha Tanskan** kolumniin **"Myyttien mullistava voima"** (Crux 1/2018)

• • •

Hämmennyneenä luin maaliskuun Crux-lehdessä olleen Juha Tanskan kolumnin "Myyttien mullistava voima".

Tanskan mukaan kertomukset "luomisesta, lankeemuksesta, lunastuksesta, ylösnousemuksesta ja viimeisestä tuomiosta" ovat juutalais-kristillisiä myyttejä eli siis jumalaistaruja.

Luomiskertomus ja siihen liittyvä ihmisen lankeemuskertomus ovat toki myyttejä. Luomisessa ja lankeemuksessa ei ole ollut silminnäköitä, jotka olisivat voineet todistaa asioiden kulkeneen historiallisesti juuri näin. Toisin on kuitenkin lunastuksen (Jeesuksen ristinkuoleman) ja ylösnousemuksen laita. Näistä molemmista on olemassa silminnäkijätodistuksia.

Jeesuksen ristinkuolemasta evankelista Johannes kirjoittaa: "Se, joka tämän näki, on to-

distanut siitä, jotta tekin uskoisitte. Hänen todistuksensa on luotettava, ja hän tietää puhuvansa totta." (Joh. 19:35) Apostoli Paavalin mukaan ylösnoussut Jeesus "-- ilmestyi Keefakselle ja sitten niille kahdelletoista. Sen jälkeen hän ilmestyi samalla kertaa yli viidellesadalle veljelle, joista useimmat ovat yhä elossa, vaikka jotkut ovatkin jo nukkuneet pois. Tämän jälkeen hän ilmestyi Jaakobille ja sitten kaikille apostoleille. Viimeiseksi kaikista hän ilmestyi minullekin, joka olen kuin keskosena syntynyt." (1. Kor. 15:5-8)

Jos uskomme keskeiset asiat, lunastus ja ylösnousemus, ovat vain myyttejä, silloinhan koko uskomme on turha. Miksi ihmeessä julistaisimme vain taruja? Eihän siinä olisi mitään järkeä. Jos kristinusko perustuisi vain myytteihin, tuskin kirkko olisi säilynyt yli 2000 vuotta.

SIRKKU TOLVANEN

KANTTORI, KANGASNIEMI

KOMMENTTI

Kiitos palautteesta! Kun tekstin intentio katoaa lukijalta, joutuu kirjoittajana kysymään, ilmaissinko asiani epäselvästi? Tekstissä ei kuitenkaan missään kohtaa puhuta "jumalaistaruista".

Avaan myytin merkitystä – Neil Gilmanin lainaten – Cruxin kolumnin tekstiyhteydessä mm. toteamalla: "Myytit auttavat meitä puhumaan siitä, mikä on kokonaan inhimillisen käsityskyvyn tuolla puolen -- ne [ovat] samalla välttämättömiä tavoittaaksemme sen salaisuuden,

jota kutsumme Jumalaksi." Kyse on siis yhteisön perustavista totuusolettamista, yrityksestä puhua siitä, mikä on lopulta sanojen tuolla puolen, ja tarpeesta sanoittaa vaikeudesta huolimatta tätä salaisuutta oman aikamme ihmisten ymmärtämälle kielelle.

JUHA TANSKA

KIRKKOHERRA, HAMINAN SEURAKUNTA

GOSPELIA KAIKILLE –

Mass Choir

Gospelia kaikille -Mass Choir on neljän helsinkiläisseurakunnan yhteinen projekti, jossa kuka tahansa pääsee laulamaan gospelia yhdessä toisten laulamisesta innostuneiden sekä taitavien ammattimuusikoiden kanssa – ilman sitoutumispakkoa.

EVIANNA LEHTIPUU, TEKSTI JA KUVAT

Maaliskuisena sunnuntaina suuntaan kohti Helsingin Vanhaa kirkkoa, jossa järjestään Gospel Helsinki -kuoron Mass Choir -harjoitukset. Matkalla mutustelen Mass Choir -nimeä mielessäni. Ajatus messukuorosta saattaa johtaa hillittyyn luterilaiseen messuun tottuneen ajatukset harhaan. Mutta nimessä onkin kyse mass-sanan toisesta merkityksestä; massakuoro viittaa kuoron suureen kokoon. Ajattella, että kaksi ja puoli sataa laulamisesta kiinnostunutta on ilmoittautunut mukaan! Sillä saa jo kirkon varsin täyteen – ei ihan arkipäiväinen tilanne Helsingin kirkkoissa.

Ihan näin suurta joukkoa eivät idean takana olleet **Nina Pakkanen** ja **Paula Viertola** kuitenkaan olleet osanneet odottaa.

– Osallistujamäärä oli täydellinen yllätys. Arvelimme Ninan kanssa, että osallistujia tulee 30. Ajattelimme, että olemme ylion-

nellisia, jos tulee 60 laulajaa, kertoo Paula Viertola, Gospel Helsinki -kuoron taloudenhoitaja, joka on ollut ideoimassa uusia projekteja yhdessä kuoron taiteellisen johtajan Nina Pakkasen kanssa.

Kun laulajaporukka on suuri, tarvitaan myös paljon käsiä järjestelmään asioita. Saapuessani Vanhalle kirkolle ovella on kuorolaisia vastassa jakamassa nimikylttejä ja ohjaamassa laulajia oman stemmansa luokse. Omat ilmoittautu-

mispisteensä ovat niille, jotka ovat osallistuneet aiemmin ja niille, jotka ovat ilmoittautuneet, mutta eivät ole ehtineet vielä mukaan edellisiin harjoituksiin. Oma pisteensä on myös niille, jotka saapuvat ex tempore ja haluavat ilmoittautua paikan päällä. Osallistumismaksu on sama 30 euroa riippumatta siitä, missä vaiheessa tulee mukaan. Sitoutumista ei vaadita eikä poissaoloista pidetä kirjaa, vaan kukin saa osallistua omien mahdollisuuksiensa mukaan. Siinä on varmasti yksi syy, miksi niin moni on halunnut mukaan.

Yhteistyöllä laulu raikaamaan

Gospel Helsinki Mass Choir on Gospel Helsinki -kuoron tänä keväänä käynnistynyt uusi projekti, joka on avoin kenelle tahansa kiinnostuneelle laulutaidosta, aiemmasta kokemuksesta, iästä, sukupuolesta tai asuinpaikasta riippumatta. Mass Choir on kokoon-

Gospel ja
laulaminen
innostaa.

tunut kevään aikana kerran kuussa parin tunnin ajan, ja toukokuussa projekti huipentui konserttiin Musiikkitalon suuressa salissa.

Gospel Helsinki -kuoro toimii Meilahden seurakunnassa osana seurakunnan toimintaa, minkä lisäksi kuoro on oma yhdistyksensä. Kuoron johtajana on alusta asti toiminut musiikin maisteri, Meilahden seurakunnan A-kanttori Nina

Pakkanen. Alkujaan kuoro aloitti toimintansa Meilahden seurakunnan nuorisokuorona, vaihtui sitten MeiJoy-nimiseksi ja sittemmin Gospel Helsingiksi. Viimeisin nimenmuutos toimi kuten toivottiinkin, eli kuoro on laajentunut ja siihen on löytänyt laulajia ympäri pääkaupunkiseutua.

Viikoittain harjoittelevan kuoron kokoa ei voi kuitenkaan loput-

tomiin kasvattaa, vaikka kysyntää tuntui olevan. Kaikilla rytmisestä gospelmusiikista kiinnostuneilla ei myöskään ole mahdollisuutta osallistua viikoittaiseen toimintaan. Niin syntyi ajatus vähemmän sitoutumista vaativasta toiminnasta.

Uutta toimintamuotoa varten haettiin Helsingin seurakuntayhtymän toimintakulttuuria muuttaville avauksille tarkoitettua Luther-potti

-avustusta. Hakemus ei mennyt läpi, mutta kaikki neljä hakemuksen takana ollutta seurakuntaa eli Meilahden, Lauttasaaren, Tuomio-kirkon ja Töölön seurakunnat halusivat kuitenkin lähteä yhdessä toteuttamaan hanketta riisutumpana versiona. Projekti toteutetaan kaksivuotisena ja ensi syksyille on jo sovitettu muun muassa kouluvierailuja.

Myös Mass Choir -toiminnan on tarkoitus jatkua ensi syksynä, mikäli kiinnostusta on.

– Vielä ei voi tietää, onko tässä kyse ohimenevästä buumista vai tuleeko tästä jotain pysyvää. Mutta siitä olen varma, että rytmimusiikki on tullut jäädäkseen. Siksi toivoisin, että se voisi olla osa kirkon omaa toimintaa, eikä vain vierailijoiden varassa. Minulla on näky, että afro-amerikkalaista gospelia olisi tarjolla organisoituna toimintana luterilaisen kirkon piirissä, visioi kuoronjohtaja Nina Pakkanen.

Laulun riemua

Vanhassa kirkossa laulajat ovat leivittäytyneet stemmoittain ympäri kirkkoa, ja äänenavauksen jälkeen

harjoitellaan englanninkielistä ohjelmistoa. Laulajille on jaettu sanat, mutta ei nuotteja, ja kappaleita harjoitellaan kuuntelemalla ja perässä toistamalla. Välillä lauletaan viereissä seisovalle. Heti alussa otetaan myös keho ja liike mukaan. Harjoituksia säestää kolmehenkinen ammattimuusikoista koostuva bändi **Joonatan Raution** johdolla.

Kerran aiemmin osallistunut **Jenine Simons** ilmoittautui mukaan Facebook-mainoksen bongattuaan.

– Ilmapiiri on hauska ja laulaminen terapeutista – täällä on hyvin vaikea masentua!, hän nauraa.

Anni-Mari Syväniemelle Mass Choir on paluu laulamisen pariin pitkän tauon jälkeen.

– En ole laulanut kuorossa 30–35 vuoteen, joten ensimmäisellä osallistumiskerralla laulaminen tuntui isolta kynnykseltä. Mutta nyt olen liittynyt jo työpaikan kuoroonkin, kertoi pappissiskonsakin mukaan houkutelut Syväniemi.

– Kokemus oli mielettömän hieno, kuvailee ensimmäistä kertaa Mass Choriin osallistunut **Erkki Laurila** jälkikäteen.

– Välillä pistin oikein silmät kiinni ja kuuntelin, kuinka naiset lauloivat. Miten äänet nousivat ja liikkui taivaisiin. En ole niin kaunista kirkossa kuullutkaan. Ja kun lisäksi on vielä svengi. Musiikki on minulle tärkeä juttu, mutta tämä on nyt parasta mitä tiedän!, hehkuttaa Laurila.

Osallistujien puheissa toistuu myös se, miten tervetulleiksi he ovat olonsa kokeneet, kun joku on ollut ovelta vastassa toivottamassa tervetulleeksi.

– Tämä on enemmän kuin kuoro, tämä on ihmisten kohtaamista, toteaa myös Nina Pakkanen.

Anu Vuola, yksi gospelhelsinkiläisistä, joka on ollut mukana toivottamassa saapujia tervetulleiksi, uskoo, että yhdessä tekemisen voima näkyy myös toukokuisessa The Story of Gospel Music -loppukonsertissa:

– Vaikka emme tunne toisiamme kovin hyvin, yhdessä laulaminen tuo yhteenkuuluvuuden tunteen. Odotankin, että Musiikkitalon konsertissa koetaan kattoa nostattavaa laulamisen iloa! ✕

HAKA KEKÄLÄINEN

SEURAKUNTAPASTORI,
PITÄJÄNMÄEN SEURAKUNTA

Kolmen sukupolven talossa

len ollut yksinhuoltajana jo 10 vuotta. Vaimoni kuoltua jäi minun perheeseeni yksi juuri 18 vuotta täyttänyt nuori neitokainen ja kolme alaikäistä lasta. Pikkuhiljaa elämä lähti rullaamaan eteenpäin ja arki löysi itsensä perheessämme. Sittenmin perhetilanne on muuttunut melko radikaalisti. Kaksi vanhinta lasta ovat muuttaneet jo omilleen ja "tilalle" ovat tulleet mun omat vanhemmat ja kaksi koiraa, Páco ja Töve.

Mulla on ollut jo pitkään sellainen ajatus, että haluan huolehtia omista vanhemmistani, kun heidän mittariinsa tulee tarpeeksi ikää tai heidän terveytensä heikkenee. Tämän olen heille velkaa, koska he ovat minusta huolehtineet ja auttaneet aikoinaan. Nyt on siis minun vuoroni. Koska minulla ei pappina ole työaikaa, kaikenlainen auttaminen pikku asioissa onnistuu helposti, kuten esimerkiksi sairaalakäynnit tai vaikkapa kyläreissut. Isälläni (83 v.) on vielä ajokortti, mutta hän ei kovin mielellään enää aja, varsinkaan pimeällä.

Vuonna 2011 ostin niin ison omakotitalon, että siihen mahtuisivat kaikki ja vähän enemmänkin. Ensimmäinen tuli Pacó 2012, sitten samana vuonna mun vanhemmat ja seuraavana Töve 2015. Eli meitä on nyt sitten ollut jo kolme vuotta viisi ihmistä ja kaksi koiraa. Kaksi nuorimmaistaniikin ovat jo täysikäisiä.

Kun vanhempani muuttivat kotiimme, niin ajattelin heidän ikänsä perusteella kohta tarvitsevan enemmänkin mun apua. Kissan viikset! Tuntuu, että he voivat jopa paremmin nyt kuin kuusi vuotta sitten. Se on tietysti hyvä asia, että pystyvät hoitamaan omat asiansa ja vähän muutakin. Luulen yhden tärkeimmän syyn olevan juuri koirat, joista vanhempani tuntuvat kovasti tykkäävän. Tietysti myös se, et heidän ei tarvitse huolehtia esimerkiksi ruuanlaitosta (tai siis mutsin, koska faija on vanhan liiton miehiä) ja kodin muista askareista enää niin paljon kuin ennen, auttaa heitä jaksamaan enemmän.

Eniten ihmettelen mun kahta mukeloa. He olivat 12- ja 14-vuotiaita, kun vanhempani muuttivat meille.

Nuoreni tulevat hyvin toimeen heidän kanssaan, vaikka paljon yhteisiä juttuja ei olekaan. Mä en siis ikinä voinu kuvitella asuvani omien isovanhempieni kanssa. No way, ei ikinä! Heidän välilleen ei ole tullut mitään suurempia konflikteja. Jotenkin pienet mus-sukkani kunnioittavat mummia ja ukkia niin paljon, että pitävät mölyt mahassaan. Samaa ei voi sanoa mun suhteesta mutsiin ja faijaan. Vaikka kuinka he ovat mulle rakkaita ja illalla ajattelen, et huomenna olet kärsivällisempi, rauhallisempi ja ystävällisempi, niin se ei vaan onnistu niin hyvin kuin haluaisin.

Normipäivä alkaa mulla koirien ulkoiluttamisella, telkkarilla ja sähköpostien sekä somen merkeissä, Seuraavaksi laitan aamupalan lapsille, jos heräävät rientoihinsa. Faija tulee jossain vaiheessa keittämään kahvia ja puuroa. Sitten herää mutsi, jolle faija on laittanut kaiken valmiiksi. Itse syön kuha tekee mieli. Siinä aamutelkkaria katsellessa lähes joka aamu mutsi alkaa kritisoida jotakuta poliitikkoa, julkista tai ihan ketä vaan. Mutsi on vieläkin 85-vuotiaana todella skarppi, ja usein kritiikissä on ihan järjeäkin, mutta jostain syystä mä en osaa pitää suutani kiinni vaikka pitäisi. Varsinkin kun mutsin kritiikistä kumpuaa jonkinlainen rasismi tai epäoikeudenmukaisuus, niin karvani nousevat pystyyn.

Taannoin keskustelimme aluksi rauhallisesti aktiivimallista, kunnes mielipiteemme erosivat toisistamme ääripäihin. Seurauksena oli jonkinlainen riita, paha mieli ja faijan päänpöyrytys. Faija ei juurikaan osallistu "keskusteluamme", mikä lienee loppujen lopuksi hyvä juttu, vaikka mutsia se häiritsee "sano sinä nyt jotakin, äläkä ole hiljaa koko ajan"-tyyliin. Useimmiten kuitenkin sovimme kiistamme viimeistään seuraavana päivänä. Mä oon sanonu mutsille, et kiistamme pitää dementian loitolla.

Loppujen lopuksi arki sujuu ihan OK. Jokainen tekee omia juttujaan ja jonkin verran yhteisiäkin. Maassa on rauha ja kaikilla hyvä tahto. Olen onnellinen saadessani elää tällaisen perheen kanssa kaikkine iloineen ja suruineen. Kuka tulee tai lähtee seuraavana, jää nähtäväksi. X

Virret kuuluvat
MYÖS VAUVOILLE

Virsisä ovat vahvasti läsnä sekä menneisyys että nykyhetki. Seurakunta liittyy sukupolvien ketjuun laulaessaan virsiä, jotka ovat syntyneet kymmeniä, jopa useita satoja vuosia sitten. Virret yhdistävät seurakuntalaisia myös globaaliin kirkkoon. Virret antavat samanaikaisesti sekä vahvat juuret että perspektiivin kohdata ympäröivä maailma. Ne eivät ole jotain pölyttynyttä ja museoitavaa vaan tässä ajassa ja kirkon arjessa elävää musiikkia, josta riittää evästä koko elämän matkalle. Miten tätä ainutkertaista kirkollista perinnettä siirretään tuleville sukupolville pienestä pitäen?

AINO-ELINA KILPELÄINEN

PAPPI JA USKONNONPEDAGOGIIKAN TOHTORIKOULUTETTAVA

JENNI URPONEN

KANTTORI JA USKONNONPEDAGOGIIKAN TOHTORIKOULUTETTAVA

Kirkollisesta kulttuuriperinnöstä keskusteltaessa korostuu usein aineellinen kulttuuriperintö, kuten kirkkorakennukset ja kirkollinen esineistö.

Lokakuussa 2017 hyväksytyssä kirkon uudessa kulttuuriperintöstrategiassa nostetaan kuitenkin esille myös aineeton kulttuuriperintö, jonka yhtenä esimerkkinä mainitaan kirkkomusiikki. Kuinka ymmärrys virsien ja muun kirkkomusiikin merkityksestä kirkollisena aineettomana kulttuuriperintönä voisi vahvistua?

Tänä vuonna vietettävän Euroopan kulttuuriperintövuoden 2018 yhtenä tavoitteena on siirtää kulttuuriperintöä lapsille. Millä tavoin virsien asemaa vaalitaan kirkossa? Kuinka virsiperintöä välitetään tuleville sukupolville? Entäpä jos aineeton kulttuuri-

perintö yhdistettäisiin aineelliseen kulttuuriperintöön ja lapset saisivat tilaisuuden kohdata virret kirkkolauluina kirkkotilassa?

Tanskalainen babysalmesang – mistä oikein on kyse?

Tanskassa on kehitetty 2000-luvun alussa vauvamusiikkitoiminnan malli, jossa yhdistyvät kiinnostavasti aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö. Babysalmesang-muskarit pidetään enimmäkseen kirkkotilassa ja niissä lauletaan paljon virsiä, joita monet tanskalaiset arvostavat. Muskarissa kirkkosalia käytetään hyvin rohkeasti: monissa kirkkoissa vauvat makoilevat lattialla alttarikaiteen sisäpuolella tai istuvat vanhemman tukemana flyygelin päällä. Virret yhdistyvät luontevasti toimintaan. Vauvat voivat esimerkiksi läiskytellä käsillään kastemal-

jan vettä samalla, kun kanttori soittaa uruilla tuttua kastevirttä. Sen jälkeen virsi lauletaan yhdessä. Kirkkotilassa liikutaan kulkueena, tanssitaan kastemaljan ympärillä tai sytytetään kynttilöitä. Laulamista voidaan elävöittää myös vaikkapa huivein ja saippuakuplin.

Babysalmesang-toimintaa järjestetään 2–3 kuukauden mittaisina kursseina. Kokoon tumiskerran rakenne ja samat virret tai laulut toistuvat viikosta toiseen, jotta ne tulevat tutuiksi. Toteutustavat toki vaihtelevat seurakunta kohtaisesti. Kirkkohetken jälkeen on mahdollisuus vapaaseen seurusteluun kahvi-

kupin äärellä. Ohjaajina työskentelee kanttoreita, seurakunta-avustajia (sognemedhjælper), pappeja ja musiikkipedagogeja. Ohjaajia voi olla useampi kuin yksi.

Babysalmesangissa jo vauva pääsee osalliseksi kirkollisesta kulttuuriperinnöstä. Vauva saa tutkia ja ihmetellä tilaa ja kuulla virsiä oman äidin laulamana. Samalla virret ja kirkkotila tulevat tutuiksi myös vauvojen äideille. Toiminnassa voi nähdä yhtymäkohtia saksalaiseen kirkkopedagogiikkaan, joka on Suomessa käytetty lähestymistapa kirkkotilaan tutustumiseen kokonaisvaltaisesti, kaikilla aisteilla.

Voisiko Suomessa käyttää rohkeammin kirkkotilaa varhaiskasvatus-toiminnassa?

Lisätietoa:

Vauvamusiiikkitoiminnasta

- Kilpeläinen, A-E. (2017). Tanskalaisessa vauvamusiikkitoiminnassa lauletaan virsiä kirkkotilassa. *Musiikkikasvatus*, 20(2), 53–58.
- Kilpeläinen, A-E., & Räsänen, A. (2015). "Katso minuun pienehen" – Pikkulapsen uskonnollisuus ja sen tukeminen kirkon varhaiskasvatustoiminnassa. Teoksessa M. Ubani, S. Poulter, & A. Kallioniemi (toim.), *Uskonto lapsuuden kulttuureissa*. Helsinki: Lasten Keskus, 300–329.
- *Tager du barnet ved hånden, tager du moderen ved hjertet 2014*. Center for Samtidsreligion, Aarhus Universitet og Danmarks Kirkelige Mediecenter. Luettavissa: samtidsreligion.au.dk/fileadmin/Samtidsreligion/Oevrige_projekter/Babysalmesang/BabysalmesangRapport.pdf
- Tanskalaisesta vauvamusiikkitoiminnasta löytyy paljon videoita hakusanalla "babysalmesang".

Kulttuuriperinnöstä

- Aineettomasta kulttuuriperinnöstä: www.aineetonkulttuuriperinto.fi
- Kulttuuriperintö kuuluu kaikille. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kulttuuriperintöstrategia vuoteen 2024. Luettavissa: Sakastivustolla.
- Kulttuuriperintövuodesta: www.kulttuuriperintovuosi2018.fi

Tanskalaisen tutkimuksen mukaan babysalmesang-toiminta on hyvin suositun. Siihen osallistuu tavallisia perheitä, joille kirkko saattaisi muuten jäädä vieraaksi. Tutkimukseen osallistuneet äidit kokivat toiminnan tarjoavan yhteyden tunteita oman lapsen kanssa sekä rauhan ja turvallisuuden kokemuksia. Kirkkotilan akustiikka ja erityinen tunnelma sekä virret ja samanlaisina toistuvat pienet rituaalit olivat tärkeä osa kokemusta. Suuri osa osallistujista aikoi laulaa virsiä myös kotona. Virsien välityksellä kirkon kasvatustoiminta voi tukea myös kotien kristillistä kasvatusta. Mitä

ideoita Tanskan babysalmesang voisi tarjota Suomen evankelis-luterilaisen kirkon varhaiskasvatukseen?

Suomalainen vauvavirsilaulu?

Suomessa on Tanskan kirkkoa laajempi, monipuolisempi ja pitkäaikaisempi kirkkomuskariperinne. Suomessa on ryhmiä vauvojen lisäksi taapero- ja leikki-ikäisille, ja ryhmät kokoontuvat ympäri vuoden. Myös perhekerhoissa ja päiväkerhoissa musisoidaan. Monissa seurakunnissa toiminta toteutetaan kerhohuoneissa tai seurakuntasaleissa.

Tanskan vauvamusiikkitoiminnan malli ja kulttuuriperintökasvatuksen näkökulma herättävät kysymään, voisiko myös Suomessa käyttää rohkeammin kirkkotilaa varhaiskasvatustoiminnassa ja voisiko lasten kanssa laulaa useammin virsiä. Voisiko osan muskarivuodesta toteuttaa vaikkapa periodiluonteisesti kirkkosalissa ja opetella sen aikana uusia virsiä? Suomessa on tehty ihania hengellisiä lauluja lasten kanssa laulettaviksi, mutta jo pikkulapsia voisi tutustuttaa monipuolisemmin myös yhteiseen virsi-perinteeseen. Tanskalaisia ideoita onkin jo kokeiltu muutamissa

seurakunnissa, esimerkiksi Sastamalassa, Haminassa ja Lempäälässä. Viime vuosina myös erilaiset arkipäivän perhejumalanpalvelukset ja muskarimessut ovat lisääntyneet. Voisiko jumalanpalvelukseen valmistautua useamman muskarikeran ajan laulamalla ja liikkumalla kirkkosalissa?

Yhdessä perinnön äärelle

Yhteisen kulttuuriperinnön tiedostaminen ja sen vaaliminen on kirkon kaikkien työntekijäryhmien yhteinen asia. Kirkkotilan käyttäminen varhaiskasvatustoiminnassa haastaa erityisesti pohtimaan eri työntekijäryhmien välisen yhteistyön merkitystä ja mahdollisuuksia: Miten rohkaistaan työntekijöitä käyttämään kirkkotilaa lasten kanssa? Kenellä on avain kirkkoon – miten esimerkiksi lastenohjaajat saavat kirkon oven auki? Kuinka yhdessä ohjaamisen kulttuuria voitaisiin tukea? Virsiperinteen siirtäminen edellyttää, että virret ovat tuttuja kaikille kirkon työntekijöille:

Miten ja missä eri työntekijäryhmät oppivat virsiä?

Miten ja missä eri työntekijäryhmät oppivat virsiä? Kuinka virsien käyttöä olisi mahdollista tukea seurakunnan varhaiskasvatuksessa?

Sekä lapsille että aikuisille kirkkotila tulee tutuksi vain tutkimalla ja ihmettelemällä – ja virret omiksi lauluiksi ainoastaan laulamalla. Kirkollinen kulttuuriperintö opitaan osallistumisen kautta. Virret ja kirkkotila kuuluvat kaikille, myös tuleville sukupolville. ✕

Kulttuuriperintö kuuluu kaikille

Euroopan kulttuuriperintövuonna 2018 on erityisen ajankohtaista kysyä: mikä on kirkkomme kulttuuriperintöä? Suomessa Euroopan kulttuuriperintövuoden 2018 pääteemaksi on valittu ”osallisuus kulttuuriperintöön”. Teemavuoden www.sivustolla haastetaan kaikkia osallistumaan kulttuuriperintövuoden toteuttamiseen. Yhtenä tavoitteena on siirtää kulttuuriperintöä lapsille.

Suomen ev.-lut. kirkko on hyväksynyt viime vuonna Kulttuuriperintö kuuluu kaikille -kulttuuriperintöstrategian. Kirkon aineelliseen kulttuuriperintöön lukeutuvat kulttuuriympäristö ja maisema, kirkollinen rakennusperintö, muinaisjäännökset sekä kirkollinen esineistö ja taide. Aineetonta kulttuuriperintöä on sekä kirkon hengellinen että henkinen perinne, esimerkiksi kirkkomusiikki, kirkollinen tapakulttuuri ja jumalanpalveluskäytännöt.

Aineettoman kulttuuriperinnön suojelemiseen liittyvä Unescon yleissopimus hyväksyttiin 2003. Suomi hyväksyi sopimuksen kymmenen vuotta myöhemmin 2013. Alkuvuonna 2016 avattiin Elävän perinnön kansallinen wikiluettelo, josta löytyy muun muassa juhliin ja tapoihin, musiikkiin ja tanssiin liittyviä kohteita. Luettelon yhtenä kohteena on körttiveisuus.

Jännittävää musisointia

Aloitin musiikkiharrastukseni trumpetinsoitolla 1979 – ellei pahvi-koskettimilla "soittamista" lasketa. Trumpetinsoitto loppui 1983, jolloin aloin soittaa sähköurkuja jo siitäkin syystä, että trumpetinsoiton harjoittaminen kerrostalossa oli varsin haasteellista. Olen säästänyt muistona trumpettiharjoitusvihon tuolta ajalta, ja soittamieni harjoitusten perusteella en ollut ihan huono trumpettisti. Yksi suuri ongelma minulla kuitenkin oli, olin nimittäin kova jännittämään. En ole soittanut muita puhallinsoittimia, mutta ainakin trumpetti on sellainen, että jos kovasti jännittää, siitä ei lähde minkäänlaista ääntä. Kun Turun koululaitoksen puhallinorkesterin johtaja saateltiin eläkkeelle, soitin orkesterissa takarivissä. Onneksi, sillä muistan, ettei torvestani tullut oikeastaan yhtään kunnollista ääntä. Kosketinsoittimesta tulee aina ääni, vaikka kuinka jännittäisi, joten tilanne helpottui aikavälillä soittimen vaihdon myötä.

Esiintymisjännitys ei kuitenkaan kadonnut urkujensoiton myötä. Kun opinnot etenivät, esitettävät kappaleet vaikeutuivat, ja vaikka taidotkin kasvoivat, taitojen ja kappaleiden vaikeuden suhde pysyi samana samoin kuin jännittäminen.

Ensimmäinen merkittävä käänne esiintymisjännityksen saamisessa kuriin tapahtui, kun otin urakakseni soittaa kaikki hyllyihini kertyneet

urkukappaleet läpi. Kotona kuulokkeilla, mutta kuitenkin. Esiintymistähän se ei ollut, mutta prima vista -soittoni parantui huomattavasti soitettuani tuhansia sivuja musiikkia noin vuoden kestäneen urakan aikana. Taitojen kohentuminen nosti myös itseluottamusta.

Vielä merkittävämpi asia on ollut urkutuo-kioiden ja urkujen esittelyiden aloittaminen. Soitan noin 20 minuuttia kestävä minikonsertti joka kuukausi, ja sen jälkeen esittelen urut lyhyen luennon muodossa. Kohta kymmenen

vuotta pitämäni urkutuo-kiot ovat antaneet mahdollisuuden esittää aina uusia kappaleita, mistä on tullut merkittävä määrä esiintymiskokemusta ja satojen kappaleiden verran uutta ohjelmistoa.

Haasteellisinta ja epävarminta on luonnollisesti esittää kappale ensimmäistä kertaa. Kun kappaleen esittää sadan kerran, sen melkein pä jo osaakin. Koska esiinnyn lä-

hes yksinomaan omassa kirkossani, esitän kappaleet useimmiten ensimmäistä kertaa – pyrin välttämään kappaleen esittämistä kahdesti niin konserteissa kuin jumalanpalveluksissakin, ellei sitä nimenomaan pyydetä. "Ensiesitysten" jatkuva ja runsas esittäminen on tuonut niin paljon itsevarmuutta, että esiintymisjännitykselle olen melkein kokonaan saanut sanoa hyvästi. Omalla kohdallani siis esiintymisvarmuutta on tullut esiintymällä. ✕

Esiintymis-
jännitys ei
kuitenkaan
kadonnut
urkujensoiton
myötä.

SAARNAT *kutsumuksen* KUVAAJINA

Saarnojen mukaan kutsumus on saatu tehtävä tai lahja. Sen käyttämisestä voi myös kieltäytyä. Lähtökohtana kutsumuksessa on, että Jumala kutsuu ihmistä. Kutsumus on oman ristin kantamista ja luottamusta siihen, että joka kadottaa elämänsä, itse asiassa löytää sen.

MAARIT HYTÖNEN

TUTKIJA, KIRKON TUTKIMUSKESKUS

Tutkimuksessani *Kutsumus ja elämäntehtävä* (Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 128) olen selvittänyt, miten kutsumusta kuvataan saarnoissa ja millaisia kutsumuksia niissä mainitaan. Aineisto kerättiin elokuussa 2016 KotimaaPro:n saarnatietokannasta Digipostilla (www.kotimaa-pro.fi/digipostilla/), joten kiitos kaikille saarnojaan sinne tallettaneille! Saarnoja, joissa mainittiin kutsumus, löytyi 144 kappaletta. Tämä oli yhdeksän prosenttia kaikista Digipostillan saarnoista.

Saarnoja tarkasteltaessa kävi selväksi, että kutsumus liittyi saarnaajilla kolmeen pääluokkaan: Jeesuksen ja muiden Raamatun henkilöiden kutsumukseen, kirkon virkaan ja kirkon kutsumukseen sekä kristityn kutsumukseen.

Raamatun henkilöiden kutsumus

Suostuminen, uskollisuus ja kuuliaisuus kuvaavat saarnojen mukaan niin Jeesuksen kuin muidenkin Raamatun henkilöiden kutsumusta. Jeesuksen täytyi käydä kutsumustyöhönsä kiusausten kautta, mutta samalla hän antoi seuraajilleen esimerkin valvoa ja rukouilla kiusausten keskellä. Kaikkien kiusausten voittaminen oli osa Jumalan Pojan kutsumusta. Kuolleista herättäminen ja ylösnousemus olivat lopullinen vahvistus Jeesuksen ihmistä suuremmasta kutsumuksesta.

Johannes Kastajan kutsumusta leimasi tyytyminen omaan tehtäväänsä pyrkimättä ylittämään tehtävänsä rajoja. Hän oli sanansaattaja, ei Messias. Marian kutsumuksessa korostettiin kutsun vastaanottamista sen aiheuttamista taakoista huolimatta. Apostolien kutsumukselle oli ominaista, että Jeesus valitsi heidät tehtävään. Mooseksen kutsumisessa korostui iän ja puhe-aidon merkityksellisyys kutsun rinnalla. Vastahakoisuus ja kutsuminen ihmisen ansioista riippumatta toteutui myös Jesajan ja Joonan kohdalla.

Kutsumus kirkon virkaan

Pappiskutsumus mainittiin saarnakokoelmassa erityisesti piispojen pitämien pappisvihkimysten yhteydessä. Papin kutsumus on julistaa sanomaa Jeesuksesta, joka on lähettänyt hänet palvelemaan Kristuksen kirkkoa. Pappi ei itse loista, vaan heijastaa valoa ja todistaa valosta. Jumala valitsee, kutsuu ja erottaa työhönsä. Tämä kantaa pappia myös vaikeina aikoina – kamppailussa oman kutsumuksensa, uskonsa, epäilystensä tai rakkaudettomuutensa kanssa.

Papin kutsumuksen lisäksi mainittiin diakoniaviranhaltijan, kirkkoherran ja lähetystyöntekijän kutsumus. Kirkon työntekijän kutsumus on kylvää Jumalan sanaa. Kylvötyössä tarvitaan erilaisia ja eri alojen työntekijöitä ja monenlaisia välineitä. Kaikilla työntekijöillä on yhteinen kutsumus ja tehtävä kir-

kossa, eikä siksi ole syytä kilpailla siitä, kenen työ on arvokkainta. Tärkeintä on olla uskollinen kutsujalle ja hänen antamalleen tehtävälle sekä hoitaa oma tehtävä mahdollisimman hyvin. Lopusta pitää Jumala huolen.

Kristityn kutsumus perustuu kasteeseen

Kun Digipostillan saarnoissa puhuttiin kutsumuksesta, tarkoitettiin useimmiten kristityn kutsumusta. Yli 60 prosenttia kutsumusta käsitteleistä saarnoista liittyi kristityn kutsumukseen.

Saarnojen mukaan kullakin kastetulla on oma kutsumuksensa ja omat lahjansa. Juuri kaste kutsuu kutsumuksen hoitamiseen. Jokaista kastettua tarvitaan seurakunnan asian eteenpäin viemisessä. Kasteessa alkaa kristityn arkisen kutsumuksen hoitaminen.

Jeesus lupaa olla läsnä jokaisen kristityn elämässä, kun tämä toteuttaa kutsumustaan omalla paikallaan ja elää uskoa todeksi. Kasteessa alkanut yhteys kantaa ja tarjoaa elämänmittaisen turvan. Lähetyskäsky ei pääty vaatimukseen, vaan lupaukseen Kristuksen läsnäolosta kaikkina päivinä maailman loppuun asti. Jumalan läsnäolon varassa Kristukseen kastettu jaksaa elää ja toteuttaa kutsumustaan.

Usko avaa näkemään oman elämän ja todellisuuden armon ja rakkauden valossa. Usko paitsi ohjaa täyttämään kutsumusta, myös kannattelee yksinään eksyvää.

Ehtoollisen sakramentti kutsumuksen vahvistajana

Saarnojen mukaan sana ja sakramentit auttavat ihmistä hoitamaan kutsumustaan. Kutsumus merkitsee uskollisuutta Jumalan sanalle ja siitä nousevien elämänarvojen kunioittamiselle. Kutsumus vahvistuu ja uudistuu ehtoollisella, lukemalla Raamattua ja Päivän tunnustannaa, rukoilemalla ja harjoittamalla seurakuntayhteyttä.

Ehtoollisella kuultavien sanojen *Herramme Jeesuksen Kristuksen veri, sinun puolestasi vuodatettu* rohkaisemina, armon ja anteeksiantamuksen varassa kristitty saa jatkaa elämänsä hoitaen niitä lahjoja, jotka on Jumalalta saanut.

Kutsumus on Jumalan työtoveruutta, jossa jokainen tekee oman tehtävänsä, mutta Jumala antaa kasvun. Jeesuksen ystävien kutsumus on olla mausteena maailmassa. Vain uskollisena Jumalan sanalle pystyy täyttämään maallisen kutsumuksen ja olemaan maailmassa valona ja suolana. Sana ja sakramentit antavat kutsumukselle kestävä perustan.

Lähimmäisen kutsumus

Saarnojen mukaan lähimmäiset ovat paitsi lahja myös kutsumustehtävä. Ihmisen kutsumus on hyvän tekeminen lähimmäiselle. Ihmiset on luotu elämään toistensa yhteydessä. Tämä on osa Jumalan luomistarkoitusta. Jumala on antanut sekä lähimmäiset että tehtävän palvelella heitä.

Kaikki kutsumukset ovat lopulta lähimmäisen kutsumuksia eli armosta elämistä ja tuon lahjaksi saadun elämänvoiman välittämistä toisille. Kutsumus on opetuslapsena elämistä, Kristuksen seuraamista,

Ihmiset on
luotu elämään
toistensa
yhteydessä.

Jumalan läsnäolon heijastamista keskellä elämän iloa ja suruja.

Kristityille on saarnojen mukaan annettu kutsumus rakastaa toinen toistaan. Lähimmäisenrakkaus on ihmisyyden mittari. Kristityn rakkaus kohdistuu erityisesti kärsivään lähimmäiseen.

Kiusaukset osana kutsumusta

Kutsumukseen kuuluvat kiusaukset ja koettelemukset sekä oman tehtävän ja paikan kysyminen elämässä ja maailmassa. Jumala valmistaa ihmistä kiusausten ja epäilysten kautta, sillä itseään täynnä oleva ihminen ei pysty ottamaan vastaan apua eikä armoa. Autiomaassa ihmisistä tulee sellaisia, että he voivat täyttää kutsumuksensa ja paikkansa ihmisinä.

Kiusausten keskellä kamppailevaa kristittyä saattaa lohduttaa, että myös Jeesuksen asema Jumalan Poikana asetettiin kyseenlaiseksi ja hänen kutsumuksensa ja uskonsa lujuus testattiin. Jeesuksen kutsumusta yritettiin horjuttaa ja saada hänet lankeamaan.

Arjen kutsumuksia

Kuten edellä on todettu, saarnojen mukaan jokainen on omalla paikal-

laan asetettu kutsumukseensa eli jonkin työn tekemiseen. Jokapäiväiset askareet, ammatti ja toisten ihmisten palveleminen ovat kutsumusta.

Saarnakokoelman saarnoissa mainittiin arjen kutsumuksista yleisimmin äidin ja isän kutsumukset. Tavalliset tehtävät tavallisessa elämässä nähtiin kutsumustehtävinä. Esimerkkinä näistä mainittiin perhe, lapset, vanhemmat, puoliso, työpaikka, kaverit, ystävät, seurat, puolueet, kerhot ja yhdistykset. Nämä ovat ihmissuhteita, joissa lähimmäisen kutsumus pistetään käytäntöön.

Kutsumus vie luterilaisen teologian ytimeen

Saarnojen analyysi osoitti, että kutsumus johtaa luterilaisen teologian ydinkohtien äärelle. Kutsumuksen lähtökohtana on kaste, jossa Jumala kutsuu uskon ja lähimmäisen rakastamisen tielle. Usko luottamuksena ja Jumalan antamana lahjana puolestaan johtaa lähimmäisen rakastamiseen ja Kristuksen tekojen tekemiseen lähimmäiselle. Luterilainen käsitys synnistä ja ihmisen elämän ymmärtäminen kilvoitteluna, jossa ihminen joutuu joka päivä upottamaan itsekkyytensä ja tavoittelemaan lähimmäisensä hyvää, vie ristin teologian ytimeen.

Arkinen kutsumus virkana, johon Jumala kutsuu jokaista ihmistä, on luterilaisen teologian ominaispiirre. Tämä on tuotu saarnoissa hienosti esiin. Kutsumus osoittaa lähimmäiseen suuntautuvien tekojen merkityksen olennaisena osana kristityn elämää. Kasteesta alkaa kristityn arkisen kutsumuksen hoitaminen. Sana ja ehtoollisen sakramentti puolestaan vahvistavat uskoa ja kykyä hoitaa kutsumusta. ✕

Kulttuuria ja pankkitoimintaa

Kuulun siihen ”pyhään jäännökseen”, jollaista parin viimeisen vuosikymmenen aikana pappisvirkaan astuneet eivät voi kuvitella olevan olemassakaan: jäin eläkkeelle ensimmäisestä vakinaisesta virastani 37 vuoden jälkeen. Toki näinä vuosina olin jo ymmärtänyt – ja kotiväki sitäkin selvemmin – miten suuri merkitys työllä oli elämässäni. Toisaalta olin aina saanut tukea ja ymmärrystä työn vaatimuksille, ja henkilökohtaisia menoja soviteltiin ”työ ensin”-periaatteella.

Niinpä ensimmäisiä eläkekuukausia sävytti jonkinlainen hämmennys, ehkä alakulokin. Toisaalta iso seurakunta tarvitsi myös keikkatyöläisiä, ja huomasin ensimmäisen vuoden jälkeen tehneeni yli neljänneksen entisistä yli sadasta vuosittaisesta toimituksesta, niiden lisäksi myös muutaman retriitin.

Nyt toisen vuoden jälkeen katson jo tarkkaan, mihin lupaudun. Saarnaamisen kynnyks on entistä korkeampi, kerhoihin on ole lupautunut lainkaan. Vain parina kesäviikonloppuna olen luvannut tehdä toimituksen.

Onko siis jotain uutta tullut elämään? Kiireettömyys on ihana asia, mutta minunlaiselleni liian helposti myös mahdollisuus olla tarttumatta mihinkään. Noin 10 vuoden ajan pidin Tiina-diakonimme kanssa lukupiiriä, mistä nautin kovasti. Piiri tutustutti kirjoihin, joihin tuskin muuten olisin törmännyt. Lukeminen onkin edelleen mieluisimpia harrastuksiani. Luen niin kaunokirjallisuutta, tietokirjoja kuin teologiaakin.

Musiikilla on ollut samaten iso osuus jo työssäni. Eräällä Italian-matkalla, jolla myös ystäväni Sinikka-kanttori oli mukana, syntyi ekumeeninen kvartetti, joka edelleen silloin tällöin musisoi. Toisessakin kuorossa olen laulanut säännöllisesti.

Huomaan nyt, että tämän päivän intohimot ovat olleet jo työssäni iduillaan. Yksi tällainen on Naisten Pankki. Aloitin pienen ryhmän kanssa varain-

hankinnan Naisten Pankin toimintaan, mutta eläkkeelle jäätyäni ryhmämme on kasvanut melkoisesti ja tulokset nousseet sen mukaisesti. Olemme seurakunnan yhteydessä täysin vapaaehtoisten varassa toimiva ryhmä. Järjestämme pari kertaa vuodessa soppalounaita: jokainen tuo suuren kattilallisen valmistamaansa keittoa. Tarjolla on ollut jopa 10–12 erilaista keittoa, lisäksi leivät, juomat ja leivoskahvit. Tilaisuuksissa on ollut myös ohjelmaa: luentoja vaikkapa aivotietoudesta yms. Lisäksi olemme painattaneet kaksi korttisarjaa ja olleet mukana Myyrmäen käsityömessuilla pop up -kahvilamme kanssa. Työ Naisten Pankin vapaaehtoisena on niin innostavaa, että tekisi mieli kertoa siitä enemmänkin. Kun Naisten Pankki vietti vuosi sitten 10-vuotisjuhlaansa iloitsimme, että olemme hankkineet 32 Naisten Pankin osaketta á 750 €, niistä yli puolet parin viimeisen vuoden aikana!

Liikunta jäi työaikana valittavan helposti väliin uintia ja vesijuoksua lukuun ottamatta. Nyt on kuntosalikin löytynyt samasta talosta kuin uimahalli, vaikka kuvittelin, etten moisten

koneiden kanssa halua olla missään tekemisissä.

Levotonta sieluani on aina kiehtonut liikkeellä olo ja matkustelu, joskin puolisoilleni vähempikin into olisi riittänyt. Mökkireissut ovat enemmän hänen juttunsa. Ilokseni meillä on ollut näinä eläkevuosina myös yhteisiä matkoja. Sellaisten takia istun nyt myös aikuisopiston italian tunneilla.

Uutena asiana ensimmäinen eläkevuoteni toi isovanhemmuuden. Hoitotehtäviini meitä ei vielä juuri ole tarvittu, mutta iloa ja kiitollisuutta pieni poika on antanut sitäkin enemmän.

Ehkä viimein itsekin alkaa elää todeksi usein siteeraamaani Paavalin lausetta Room. 9:16. Lainaans ensimmäisen suomalaisen kokoraamatun sanamuodossa: ”Nijn ei se nyt ole jongun tahdos eli juoxus, vaan Jumalan armos.” (1642) ✕

Nijn ei se nyt ole
jongun tahdos
eli juoxus, vaan
Jumalan armos.

MONIPUOLISESTI SACRUMISTA

Liisa Seppänen
**Maa jalkojeni
alla**
– Kelttiläisiä
rukouksia

Kelttiläistä elämäntähtäystä ja vanhoja rukouksia Brittein saarilta. Raikkaissa teksteissä soi luomakunnan ylistys Pyhälle Kolmelle. Siihen ihminenkin yhtyy keittiössään ja kalastusveneessään, polkua kulkiessaan ja muukalaisia kohdatessaan. Jumala on läsnä kaikessa. Seppäsen kirjoittama johdanto valottaa vanhojen kelttitextien taustaa.

13,80 (18,50)

13⁸⁰

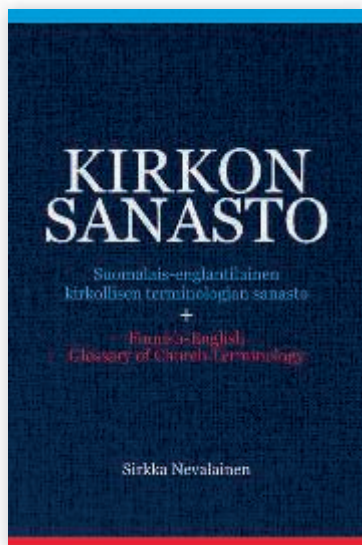
Raine Haikarainen
Mystinen maestro
– Seppo A. Teinosen
pitkä pyhiinvaellus

Professori Seppo A. Teinosen kiehtova elämäkertateos avaa vuosisadan oppineimmaksi suomalaiseksi teologiksi luonnehditun miehen elämää, ajattelua, uraa ja kirjoituksia.

31,90 (38,90)

31⁹⁰

Sirkka Nevalainen
Kirkon sanasto
– Suomalais-englantilainen
kirkollisen terminologian
sanasto
– Finnish-English Glossary
of Church Terminology
AURINKO KUSTANNUS

Käytännön tarpeisiin laadittu, selityksin varustettu kirkollisten termien sanasto, jossa on yli 1000 hakusanaa kirkon elämän eri alueilta.

27,90 (39,90)

27⁹⁰

Matkaehtoolliskalusto olkalaukulla

Matkaehtoolliskalusto kätevässä kuljetuslaukussa. Sisältää viinipullon, leipärasia- ja lautasyhdistelmän, hopeoidun pikarin ja ehtoollismaljaliinan. Mukana irroitettava olkahihna.

540,00

540⁰⁰

KIRKON AKATEEMISET –
KYRKANS AKADEMIKER AKI R.Y.
Perustettu 25.1.2001

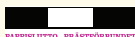
AKIn toimisto
Rautatieäisenkatu 6,
00520 Helsinki Avoimna arkisin klo 9–15. Puh. (09) 4270 1503,
toimisto@akiliitot.fi www.akiliitot.fi

**Edunvalvontaan ja työsuhteeseen liittyvät kysymykset
osoitteeseen edunvalvontaa@akiliitot.fi**

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
Finlands kyrkas prästförbund R.y.
www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
Perustettu 14.1.1918

**Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja,
Pappisliitto**
Eija Nivala
Oulaisten seurakunnan
vs. kirkkoherra, TM
Puh. (08) 4309 602
GSM 044 579 4770
eija.nivala@evl.fi

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITTO
Finlands Kantor-organistförbund r.y.
www.skul.fi, kanttori-urkuriliitto@akiliitot.fi
Perustettu 15.6.1907

**Varapuheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja,
Kanttori-urkuriliitto**
Marjukka Andersson
Lauttasaaren
seurakunnan
A-kanttori, DU, MuM
Puh. 040 513 6235,
marjukka.andersson@
evl.fi

SUOMEN TEOLOGILIITTO
Finlands teologförbund r.y.
www.suomenteologiliitto
Perustettu 2.6.2017

**Puheenjohtaja
Teologiliitto**
Leena Pihlajamäki
Liiketoimintajohtaja
HYY Yhtymä
Puh. 040 725 28 87
leena.pihlajamaki@hyy.fi

TOIMINNANJOHTAJA

Jussi Junni
pastori, TM, PsM
Puh. (09) 4270 1507
GSM. 044 744 7041
jussi.junni@akiliitot.fi

Yleishallinto,
neuvottelutoiminta,
edunvalvonta,
palvelussuhdeneuvonta

ASiantuntijat

Vesa Engström
TK
Puh. (09) 4270 1501
GSM 050 597 5231
vesa.engstrom@akiliitot.fi

AKIn opiskelijatyö,
Teologiliiton hallinto,
neuvonta opiskelijoiden
harjoittelu-, mentorointi- ja
työllistymiskysymyksissä

JÄSENPAIVELUSIITEERIT

Tuija Kukkonen
yo-merkonomi
Puh. (09) 4270 1503
tuija.kukkonen@
akiliitot.fi

Jäsenyysasiat,
alaosastot,
luottamusbieskurssit

APULAISTOIMINNANJOHTAJA

Merja Laaksamo
pastori, TM
Puh. (09) 4270 1506
GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@
akiliitot.fi

Cruxin päätoimittaja,
AKIn viestintä,
Pappisliiton hallinto
ja alaosaatotoiminta,
opintomatkat, pappien
ammatilliset asiat,
palvelussuhdeneuvonta

Tuuli Muraja
kanttori, MuM
Puh. (09) 4270 1505
GSM 044 744 7040
tuuli.muraja@akiliitot.fi

Kanttori-urkuriliiton hallinto
ja alaosaatotoiminta,
kanttorien
ammatilliset asiat,
palvelussuhdeneuvonta
(16.10.2017–31.5.2018)

Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515
heli.meinola@akiliitot.fi

Cruxin toimitussihteeri,
jäsenyysasiat,
opintomatkat

LAKIMIESET

Maarit Engström,
OTM, KTM
Puh. (09) 4270 1502
GSM 050 518 4038
maarit.engstrom@
akiliitot.fi

Palvelussuhdeneuvonta,
luottamusmiestoinnin
koordinointi, koulutus-
tehtävät

JOHDON ASSISTENTTI
Tuula Anttonen
HSO-sihteeri
Puh. (09) 4270 1513
tuula.anttonen@akiliitot.fi

AKIn hallinnon ja johdon
assistentti, Pappisliiton
hallintoelinten
pöytäkirjanpitäjä, matka-
ja kokousjärjestelyt,
Internet-kotisivut

PROJEKTISIITEERI
Laura Leipakka
TM
Puh. 09 4270 1517
GSM 044 784 7327
laura.leipakka@akiliitot.fi

Pappisliiton, Kanttori-
urkuriliiton ja Teologiliiton
projektit

Erityiskoulutettujen työtoimiyksissä Erko
Asemamiehenkatu 2 C, 00520 Helsinki
Puh. (09) 7206 4343 ma ja to klo 12–15
Faksi (09) 272 1212
erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa:
Arkisin klo 10–16 Eversheds Asianajotoimisto Oy
Puh. 010 684 1300. Mainitse minkä liiton jäsen olet ja
jäsennumerosi.

TaskuTurva – vakuutusturva aina mukanasasi

UUSI
TaskuTurva-
sovellus nyt
ladattavissa!

Kun lähdet matkalle, pakkaa Turva mukaan.
Ammattiliittosi tarjoama vakuutusturva ja reissujasi turvaava
matkavakuutuskortti kulkevat mukanasasi uuden TaskuTurva-sovelluksen avulla.
Hyvää matkaa!

Lataa ilmainen TaskuTurva-sovellus Google Play Kaupasta tai App Storesta.
Lue lisää osoitteesta turva.fi/taskuturva